

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istolič, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnitva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Škodljivci.

Vsaka politična stranka, če hoče imeti eksistenčno pravico in če se hoče uspešno uveljaviti, mora koreniti v ljudstvu, v samem narodu. Biti mora naraven produkt zgodovine, življenjskih razmer, interesov in potreb svojega naroda. Taka stranka je Slovenska ljudska stranka; ona je zrasla iz naroda samega, kot politična organizacija slovenskega ljudstva; njen program je ideja slovenstva, kakor živi v našem narodu, odkar se je začel samega sebe zavedati, in ona je vedno bila nositeljica in glasnica tega, kar naš narod misli, čuti in hoče.

Ravno nasprotje tega je stranka takozvanega slovenskega svobodomiselnstva, ki se danes udejstvuje pod firmo SDS. Ta stranka se ni porodila iz slovenskega naroda kot naraven produkt njegove miselnosti, psihologije in stremljenja njegovega ali pa njegove organizirane evolucije, nego je prišla k nam kot tuj nauk, kot tuja moda, kot tuja obleka, ki naj izpodrine našo narodno nošo — skratka: takrat po Evropi se razširjajoči duh liberalizma, ki ni bil nič drugega kot propagator kapitalizma, materializma, imperializma in militarizma, je idejni ustvaritelj liberalne stranke v Sloveniji, ki je potem hodila v praktično politično šolo k dunajskemu židovskemu Freisinnu, v žurnalistično šolo pa k »Neue Freie Presse«.

Torej že idejno temelji ta stranka na nekakih in geslih, ki so našemu idealistično-demokracičnemu krščanskemu duhu prožetemu slovenskemu narodu tuja in odvratna. Zato ni čuda, če ta stranka nikoli ni mogla pridobiti pravih tal v našem ljudstvu in če je tolikrat prišla navzkriž z najvitalnejšimi interesi slovenskega naroda.

Na sebi ne bi bila ta stranka nič škodljivega, če bi namreč stopila v zdravo tekmo s SLS pri pozitivnem delu za narod in državo, saj konkurenca je vedno dobra in potrebna za napredek, in v kolikor so naši liberalci nalogo stranke tako umevali, so tudi marsikaj za narod koristnega storili, nočemo jim tega odrekati. Vendar korist, ki jo je imel naš narod od liberalne stranke, ni v nobenem razmerju z neizmerno škodo, ki jo je ta stranka slovenskemu narodu prizadala. Zakaj pozitivno, realno delo za narod, to ni bila nikoli življenska naloga naših liberalcev; pač pa je bilo vse njihovo dejanje in nehanje osredotočeno na boj proti »klerikalnemu zmagu« (ki seveda ni bil nikoli nič drugega kot goljufarska za boj proti Cerkev in duhovništvu) in samo en cilj in smoter jim je bil vedno pred očmi: da bi oni za vsako ceno gospodovali v Sloveniji. Ker tega na pošten način niso mogli doseči, ker njihovo »delo za narod« ni bilo tako, da bi ga narod nagradil pri volitvah z večino mandatov, so se poskušali dokopati do dominantne pozicije na vse mogoče nasilne načine, ne stršeč se nobenih sredstev. Tako so pod Avstrijo sklepali zveze in pogodbe z Nemci, tako so danes največji pristaši centralizma in režima, s čigar pomočjo se jim je že posrečilo zagospodovati nad Slovenijo in na kar zopet upajo.

Njim je strankarski interes vse in nad vse, interes slovenskega naroda pa deveta briga. To dokazuje vsa njihova politika v teh sedmih letih, ki ni nam Slovencem rodila niti enega dobrega sadu, pač pa je obeležena s samimi težkimi, neodpuštnimi gresi nad Slovenijo. Pa niti svojega lastnega strankarskega interesa matadorji v taboru SDS ne znajo varovati. Ko so imeli pod PP-vlado absolutno oblast v Sloveniji, bi normalen človek pričakoval, da bodo vsaj to priliko znali izkoristiti in z dobrim, blagim, res svobodomiselnim in demokratičnim režimom skušali SDS med Slovenci napraviti bolj popularno. Ne, naredili so ravno nasprotno: inavgurirali so ero take strahovlade, nasilstva in reakcije, kakor je naša dežela še ni doživela. Ravno s tem so najbolj drastično pokazali ti ljudje, kako daleč so od svobodomiselnosti in demokratizma, in kako reakcionarji, avtokrati in absolutisti so v resnici. Ta njihova reakcionarna miselnost in duševnost, združena s fanatičnim sovraštvom do tistega, kar oni imenujejo »klerikalizem«, a kar je dejansko le sovraštvo do katoliške cerkve, je gonilna sila vsega njihovega dejanja in nehanja in jih kot slepe in gluhe tira v početje, kjer se mora človek začuden vprašati: Ali so res že izgubili vsak kriterij in vsako merilo?

Danes se slovenski narod nahaja v težkem položaju, gospodarsko vsaj v tako težkem in obupnem položaju, kot morda še nikoli ne.

In po vsej Sloveniji gre danes klic po strnitvi vseh narodnih sil v eno delovno fronto. In zopet vidimo SDS »na delu«. Kako? V popolni pasivnosti za narodne interese, a v najstrašnejši borbi proti SLS in »klerikalizmu«. V tem znamenju je aranžirala Pribičevićev shod, v tem znamenju spušta »Jutro« dan za dnem pamflete v svet. Pamflete, katerih na-

men je na koncu koncev vedno isti: naščuvati srbstvo proti slovenstvu, kot državnemu in narodnemu sovražniku. Nedeljski uvodnik v »Jutro« je zopet dokument najzlobnejšega denuncianstva. »Jutro« se je z njim samega obsodilo. Škodljivci, rovarji proti lastnemu narodu, — kako dolgo še?

Proračun ministrstva za prosveto.

PRORAČUN SE JE ZMANJSAL NA 800 MILIJONOV. — PREREKANJE MED RADIČEM IN PRIBIČEVIČEM. — DR. KULOVEC ZA IZPOLNITEV LJUBLJANSKEGA VSEUČILIŠČA — ZAHTEVAMO POPRAVO VSEH KRIVIC, KI JIH JE ZAGREŠIL PRIBIČEVIČEV REŽIM.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Večina politikov in poslancev je bila predsnočnim na dvorskem plesu. Radi tega se včeraj dopoldne ni vršila seja fin. odbora, temveč šele popoldne ob petih. Na vrsti je bil proračun ministrstva za prosveto, poslednjega ministrstva, ker ostala so že bila v odboru sprejeta.

Za sejo je vladalo veliko zanimanje. Poleg Stjepana Radića so bili na seji še drugi ministri: Boža Maksimović, notranji minister, železniški minister Krsta Miletić, Radićevi ministri Nikić, Superina, Pavle Radić, da bi Radića zadržali pred izpadi, na katere je navajen. Seji so prisostvovali tudi številni opozicijski poslanci Davidović, Spaho in Pribičević.

Po otvoritvi seje je govoril Stjepan Radić, podal je ekspeze, v katerem je skušal od sebe odvrniti vso odgovornost za majhni proračun. Priznal je, da je proračun za ljudsko šolstvo premajhen, in sicer tako majhen, da je kredit za zidanje novih šol nezadosten. Kar tiče srednjih šol je izjavil, da jih je mnogo preveč in da bi moral v tem oziru iziti zakon, da se na zakonski način število srednjih šol zmanjša. Glede profesorjev je dejal, da bo s posebnim zakonom uredil, da bo vsak poučeval več kakor 14 ur, da bi na ta način odpadli krediti za honorirane ure. Za srednje šole tudi namerava uvesti v prvi razred učne ruskega jezika kot obilgaten predmet.

Proračun znaša 800 milijonov.

Govorec o vseučiliščih je priznal velikanske krivice, ki se godijo vseučiliščema v Ljubljani in Zagrebu. Za belgrajsko vseučilišče je kreditov 23 milijonov, za zagrebško 12, za ljubljansko 2 in pol milijona. Din. Vse to in še druge stvari je Radić priznal v svojem ekspezeju. Nadalje je izjavil glede vseučilišč, da bo storil odločne korake, ker profesorji premalo učijo. Oni morajo imeti najmanj devet ali pa tudi deset ur. Kar tiče akademskih mladine, se je izrazil zelo nepovoljno. Dejal je, da bo z zakonom prepovedal štrajke, ker štrajkajo samo gosposki otroci, ki lenuharijo, namesto da bi se učili. Kar tiče samega ministrstva, je on osobje znatno reducirao.

Po njegovem govoru se je stavil predlog, da bi se reduciralo skupaj 90 oseb, s čemer bi se prihranilo 5.176.000 Din.

Nato je dobil besedo sam. demokrat Svetozar Pribičević, ki se je energično po stari navadi postavil proti Radiću in kritiziral njegovo protidržavno delovanje in se s posebno krepkimi izrazi zaval za upokojene profesorje na zagrebškem vseučilišču. Upokojitev teh profesorjev je baje nezakonita, med tem ko je Pribičević pod svojim režimom upokojil profesorje zakonito. Škodljivo je, je dejal Pribičević, da minister, ki je bil obtožen veleizdaje, sedaj upokojuje nacionalne ljudi.

Ob tej priliki je prišlo do

spopada med Pribičevićem in Stjep. Radićem.

Ko je Pribičević govoril o drž. podtajnikih, je dejal, da drž. podtajnik Pasarić ničesar ne dela v ministrstvu, kakor da informira. Stjepan Radić je zahteval od Pribičevića naj mu pove, kje je dobil take informacije.

Svetozar Pribičević: »Dobil sem jih od Vaših ljudi, kajti v ministrstvu ni nobenega drugega, kakor Vaša familija! Radić je ves razburjen tolkel po ministrski stolici: »Izvolite povedati, od koga ste zvedeli. Ako tega ne poveste, ste navaden lažnjivec!«

Vsled teh besed je nastal velik hrup in nemir. Opozicija je protestirala proti takemu načinu izražanja Stjepana Radića, ki je še vedno upadel z raznimi drugimi medijci.

Stjepan Radić je posebno odločno protestiral, da se govori o njegovi pomilostitvi: »Kakšen človek ste in kakšen jurist? Vičite, da niste jurist, ker govorite o amnestiji. O tem se v kulturnem svetu ne sme govoriti!«

panu Radiću je očitno bila ta zadeva zelo neprijetna. Odslej je postajal vedno bolj razburjen. Po Pribičevićevem govoru je dal izjavo, ki pa nikakor ni mogla umiriti opozicije.

Poslanec HZ dr. Bazala je istotako ostro kritiziral Radićev govor, kakor tudi njegovo prosvetno politiko. Ob 10. zvečer je predsednik prekinil sejo.

S pestjo.

Ob 11. zvečer se je seja nadaljevala. Poslanec JMO Kapetanović je ostro kritiziral vladno prosvetno politiko. Poslanec sam. dem. Juraj Demetrović je imel oster govor, radi katerega je prišlo do zelo ostrih medsebojnih pojasnjevanj med sam. demokrati in radićevci. Radikali so se držali zelo mirno. Radić se je radi Demetrovičevega govora vedno bolj vznemirjal, vsled česar je Demetrović zaklical predsedniku:

»Jaz nisem pijan! Predsednik naj ne sklicuje sej po večerji, ako se nekateri ljudje ne morejo zdržati, da ne bi večerjali brez vina!«

Ta izjava je Radićevce silno razburila. V največjem razburjenju je dobil besedo dav. demokrat Agatonović. Njemu je Radić zaklical: »Ali nima opozicija ničesar pametnejšega govoriti?« Radić tega se je Agatonović razburil, skočil je k Radiću in mu je pokazal pest: »Gospod minister! Jaz ne dovoljujem, da bi se tako z menoj govorilo! Jaz znam tudi drugače! Pri tem je ponovno pomolil Radiću pest pod nos. Agatonović in ostali člani so protestirali proti Radićevim besedam in zahtevali, da se seja prekine. Incident se je poravnal s tem, da je predsednik Radonjić pozval Radića k redu. To je sedaj prvič, da je predsednik ministra pozval k odgovornosti. Radić tega je bil Radić zelo iznenaden in se je mirneje zdržal.

Nato je dobil o polnoči besedo poslanec Jugoslov. kluba dr. Franc Kulovec in je govoril do 1. po polnoči:

Nehajtel

Govornik je opozoril na vesti, ki se avtomatično pojavljajo glede ukinjenja posameznih fakultet na naših vseučiliščih in ugotavljal, da vendar letošnji proračun ne govori o ukinjenju te ali one fakultete. Zato upa, da je to vprašanje, ki je tolikokrat že razburjalo javnost, enkrat za vselej spravljeno z dnevnega reda. Bil je pa tudi že skrajni čas, da se je nehala tako eksperimentiranje. Če je g. minister v svojem poročilu rekel, da je naloga naših vseučilišč ustvarjati moralno in duševno edinstvo, potem mora govornik povdariti, da to nalogo najbolje vrši ljubljansko vseučilišče, na katerem predavajo profesorji v raznih jezikih in se producira največ znanstvenega dela.

Enakopravnost za vse univerze.

Pravtako je tudi resnično, kar je trdil g. minister, da so vsa tri vseučilišča last nas vseh, da je pa v naravi stvari same, da je belgrajsko vseučilišče v prvi vrsti srbsko, zagrebško hrvaško in ljubljansko slovensko. Nato dokazuje govornik na podlagi Hinterlechnerjeve brošure s številkami, da je bilo ljubljansko vseučilišče doslej, dasi svojo nalogo spretno vrši, glede dotacij močno zapostavljeno. Navaja številke za posamezna vseučilišča, iz katerih jasno sledi, da ljubljansko vseučilišče za svoj razvoj ni dobilo dovolj kreditov. Če pa pogledamo letošnji budžet, vidimo, da je ta razlika še večja. Od 37.569.801 Din odpade na ljubljansko zopet samo par milijonov. Krediti za medicinsko in teološko fakulteto so sploh tako zmanjšani, da ne bosta mogli uspešno delovati. Zahteva, da se ljubljansko vseučilišče dotira enakopravno z ostalima dvema vseučiliščema in da se letošnji proračun popravi z amandamenti, se dade na razpolago krediti za dovoljno število profesorjev in da se medicinska fakulteta tako izpopolni, da bo imela pet semestrov. Posl. brani in povdarja potrebo ljubljanske medicinske fakultete.

Nato preide na ljudsko šolstvo in se dotakne ministrovih izvajanj glede gradbe novih šolskih poslopij. Ako so morale pri nas zgraditi vse šole občine, bi bilo krivično, ako bi država v nekaterih južnih pokrajinah nosila vse ali pa vsaj večino stroškov za zidanje šol. Pač pa soglašajo, če da država nekaterim revnim občinam, ki same ne zmorejo stroškov, podpore za zgradbo šolskih poslopij, toda to bi se ne smelo goditi samo v nekaterih pokrajinah, ampak povsod. Govornik omenja

sodelovanje ljudstva

pri šolski upravi in zahteva, da imej ljudstvo besedo, ne samo pri bremenih, ampak tudi pri vseh šolskih zadevah, kar je popolnoma v duhu demokracije. Zato zahteva, da se na celi črti vpostavi nekdanje šolske oblasti od najnižje do najvišje. Kritizira priloženi ljudsko-šolski zakon in zahteva, da se načrt predružači tako, da bo upošteval ta načela. Sploh ne bi smela pri nas glede notranjega ustrojstva šole veljati v vsej državi enaka določila, ker so kulturne razlike med posameznimi pokrajinami prevelike. Zato bi se morali, kakor v mnogih drugih zadevah, tako tudi glede šolstva, skleniti v parlamentu samo okvirni zakoni, ki bi dobili svoja podrobnejša določila šele v pokrajinskih zborih. Mi Slovenci smo z ljudskim šolstvom že prilično dobro opremljeni. Izpopolniti bi bilo pa treba razne vrste strokovnega šolstva. Govornik postavlja za vzgled Češkoslovaško. Večji krediti naj bi se dovolili za kmetijski in gospodinjski nadaljevalni pouk. Posl. zahteva nadalje, da se vse krivice, ki jih je zagrešil prejšnji režim nad osnovnošolskim učitelstvom, popravijo. Nato govori o potrebah licealne knjižnice ljubljanske, o potrebah muzeja in Narodne galerije in zahteva, da dobe tudi slovenska znanstvena in prosvetna društva isto podporo, kakor podobna društva drugod. Končno pozivlje ministrstvo, da ugodno reši vprašanje ljubljanske akademije znanosti in umetnosti, ki bodi krona duševnega življenja slovenskega.

Za dr. Kulovcem je takoj vstal Stjepan Radić in izjavil, da bo preskrbel za ljubljansko vseučilišče potrebne amandamente ter se nato dalje časa zdržal pri izvajanju dr. Kulovca. Ni se pa mogel zdržati, da ne bi začel tudi na politično polje. Rekel je, da je sedanja vlada tudi slovenska vlada, (Medklic: »To najbolj dokazuje proračun!«), dasi v njej ni nobenega Slovenca. Značilno je, da je v svojem odgovoru na Agatonovičeva izvajanja izjavil, da so bila duhovita, dočim mu je preje dejal, da govori berdarje.

V razpravi o proračunu ministrstva prosvete so govorili še dr. Polić in Grol. Med obema govoroma je bilo mnogo prerekanja, hrupa in smeha. Radić je strastno vpadal v besede, se jezil, kregal, smejal, ugovarjal in pritrdjeval. Smeha je bilo toliko, da so prišli člani fin. odbora, ki so imeli zadnje dni veliko dela, popolnoma na svoj račun.

Prosvetne zahteve Slovenije.

POSLANEC PUŠENJAK ZA NAŠE VSEUČILIŠČE. — ZA KATEHETSKE NAGRADE. — ZA PODPORO GEOGRAFSKEMU DRUŠTVU. — ZA PRAVICE UČITELJEV IN UPOKOJENIH UČITELJEV. — MINISTER PRINAL UPRAVIČENOST ZAHTEV IN OBLJUBIL IZBOLJŠANJE PRORAČUNA.

Poslanec Jugoslov. kluba Vladimir Pušenjajak je na včerajšnji seji fin. odbora izvrstno nastopil za potrebe naših šol in prosvetnih institucij. V prvi vrsti je izrazil poslanec nezadovoljstvo s krediti za

ljubljansko vseučilišče.

Da se napaka popravi, naj minister s amandamenti sprejme v proračun za vseučilišče potrebne kredite.

Jugoslov. klub bo odločno nastopil za to, da se zagotovijo veroučiteljem itak pičlo odmerjene nagrade. Kako nezmislno se dajeje nagrade je najboljši dokaz dejstvo, da znašajo honorarji za katehete v Bosni, ki ima 1202 učitelja, 350.000 Din, za Slovenijo, ki ima 3745 učiteljev in trikrat več razredov, kakor v Bosni, pa samo 70.000 Din. Potrebno je, da se dajo zadostni krediti za učiteljske ročnih del in za ekskurendne šole, za geografsko društvo v Ljubljani, ki je začelo z živahnim znanstvenim delom. Sloveči učbenjaki, med njimi dr. Cvijić, so se o časopisu, ki ga to društvo izdaja, pohvalno izrazili. Časopis je treba pozdraviti in skrbno podpirati, ker znanstveno obravnava važna gospodarska vprašanja, kakor čmeljarstvo, sadlarstvo itd.

V proračunu se nahaja podpora za geografsko društvo 20.000 Din. Ni pa označeno, za katero geografsko društvo. Na vsak način zasluži imenovano društvo to podporo, da bo moglo znanstveno in kulturno delo nadaljevati.

Ljudskoškolski učitelji imajo pri 32 letih pravico na 15 odstot doklade na plačo. Ta doklada se jim v zadnjem času ne priznava. Z ozirom na težavno službo ljudskoškolskih učiteljev zahteva poslanec, da se jim pridobljene pravice ne kratijo.

Učitelji starovpokojeenci, ki dobivajo pokojnino v kronah, so prikrajšani za 318 Din, z ozirom na to, da so po določbah rimskega pakta vse sosednje države pokojnine starovpokojeencev izenačile z navadnimi vpokojeenci, je skrajni čas, da se to vprašanje reši ugodno tudi pri nas in s tem reši starovpokojeence velike bede, v kateri žive.

Sedanje

počitnice na ljudskih šolah

so za kmetijske razmere neprikladne. Po zgledu drugih modernih držav je treba za počitnice določiti meseca september in oktober, kar bo v interesu šol samih in v korist kmetijskega stanu. Mladina se v mesecih oktober in september potrebuje za pašo in pomoč pri splošnih delih, zato je šolski obisk slab, kar je v škodo rednemu pouku.

Nadzornikov za ljudske šole je preveč. Ker nimajo dovolj posla z nadzorništvo, so postali navadni pisarji pri okrajnih glavarstvih. Ti številni nadzorniki naj se reducirajo in naj se postavijo na šole. Pred kratkim se je vršilo v Mariboru zborovanje učiteljstva, na katerem je sprejelo resolucijo, da se naj na

obmejnih šolah ne poučuje nemščina. To stališče je napačno, ker je radi trgovskih stikov nemščina nam potrebna, se naj na ljudskih šolah poučuje.

Cudimo se črtanju kreditov za odkup realke v Ljubljani, dalje črtanju kreditov za gimnazijo na širokem bregu blizu Mostarja, katero vodijo oo. frančiškani, ki so si stekli obilo zaslug za kulturno in gospodarsko povzdigo v Bosni in Hercegovini. Krediti za belgrajsko in zagrebško gledališče so previsoki.

Po govoru posl. Pušenjaka je začel govoriti Stjepan Radić. Pohvalil je stvarna izvajanja posl. Pušenjaka. Obljubil je, da bo z amandamenti povečal kredite za vseučilišče v Ljubljani in za katehete, da bo uvedel pouk nemščine ob meji, reducirati nadzornike in da bo reorganiziral gledališča ter zboljšal njihovo gospodarstvo.

Nato je hudo napadel frančišk. gimnazijo na širokem bregu pri Mostarju in bosanske frančiškane sploh. Rekel je, da je bil on tudi včasih mnenja, da so frančiškani pionirji kulture. Danes pa sodi drugače in frančiškane silno obsoja.

Govoril je nadalje o klerikalizmu in o povpostvu in izjavil, da je ena glavnih nalog njegove stranke ta, da izvede ločitev ljudstva od popov.

Za Radićem je dobil besedo zemljoradnik Moskovljević, za njim pa musliman Gavran Kapetanović, kateremu je Radić zaklical, da bi se moral imenovali Golobček Kapetanović.

Ob pol 5. zjutraj je bilo glasovanje končano in proračun ministrstva za prosveto sprejet.

Viharna seja finančnega odbora.

NEKAJ ŠTEVILK IZ PRORAČUNA MINISTRSTVA ZA PROSVETO — SKUPNE REDUKCIJE.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) O včerajšnji seji finančnega odbora so danes v javnosti mnogo razpravljali radi raznih prizorov, ki so se včeraj odigrali, a niso v parlamentu v navadi. Včeraj, v nedeljo je bil namreč na dnevnem redu seja finančnega odbora, ki je trajala od 16 popoldne do 5 zjutraj proračun ministrstva prosvete. Seja je bila izredno živahna, včasih celo burna. Parkrat so bili prepri in razburjenja tako huda, da bi se poslanci kmalu spopadli. Seji je prisostvovalo tudi mnogo poslancev, ki niso člani finančnega odbora, a so prišli na sejo, ker so vedeli, da bo prišlo najbrže do deloma smešnih, deloma resnih prerekaj.

Prosvetni minister je podal uvodoma svoj ekspozé, ki je bil zelo obširen. Vseboval seveda ni zgolj šolskih zadev, ampak vsemožeče drugo blago. Vendar se je Stjepan Radić trudil, da ostane kolikor mogoče pri predmetu. V razpravo je zanesel živahnost in precej razburjenja takoj prvi govornik Sv. Pribičević, ki sicer ne prihaja nikdar na sejo. Govoril je po večini politično. Izrekel je razne »slagerje« proti Radiću, ki se je radi njih razburil, se

začel kregati, zmerjati Pribičevića in ga skušal smešiti, za kar mu seveda Pribičević ni hotel ostati nič na dolgu. Prav tako se je obnašal Stjepan nasproti drugim govornikom. Delal je vedno medklice in označeval misli posameznih govornikov kot bedarije in podobno ter tako izzival burne proteste.

Celokupni proračun ministrstva prosvete znaša 800 milijonov dinarjev, in je za 43 milijonov 710.410 dinarjev večji od lanskega. Od te vsote odpade na ministrstvo samo 61.762.823 dinarjev, na vseučilišča 123.556.591 Din, na srednje šole 102.028.108 Din in na osnovne šole 421.415.616 Din. Z redukcijami privarčevana vsota znaša 8.409.102 in je reduciranih 88 oseb.

Tako so bila doslej v razpravi vsa ministrstva. Z redukcijami se je v vseh ministrstvih reduciralo 5858 oseb in znaša celokupna privarčevana vsota 620.100.368 Din. Od tega pa je treba odvzeti vsoto 166.431.304 Din za Belje in Topolovac, državni posestvi, tako, da znaša prava prihranjena vsota 453.668.974 dinarjev.

Država prevzame vso rečno plovbo.

VLADA PREDLAGA ZAKONSKI NAČRT, KI VSEBUJE PAR STAVKOV IN DAJE GENERALNA POOBLASTILA. — BREZ ZMISLA ZA SMOTRENO GOSPODARSTVO V DRŽ. PODJETJIH.

Belgrad, 25. januarja 1925. (Izv.) Danes se je sestala odbor za zakon o uporabi državnega brodogoja. Po dve in pol urni debati je bil državni zakon v odboru sprejet. Zakonski predlog obsega v bistvu samo en paragraf ki določa, da bo država s 1. januarjem l. 1926. prevzela vse brodogoje v lastno rečijo. Za njo ne bodo veljali predpisi zakona o drž. računovodstvu in zakona o železničarskem osebju.

Ministrski svet se pooblašča, da izda naredbo o tej službi in načinu eksploatacije. To je ves zakon. Minister Krsta Miletić je podal ekspozé o stanju drž. brodogoja. Koncem leta je bilo 8 ladij v prometu, 2 se popravljata v Belgradu, 9 v Nemčiji. 2 čakata na popravilo. Tovornih ladij je v prometu 30, 6 se jih popravljata doma, 9 v Nemčiji. 70 vl. čelcev je v zasebni uporabi. Minister pričakuje, da bo podjetje v državnih rokah aktivno. V mesecu januarju se je skoro polovico stroškov krilo. Obljubil je znižati tarife. Likvidacija Brodarskega sindikata se bo končala najdalje do meseca maja. Sedanje stanje je samo prehodno. Oseba država ne bo vzela v službo, zato ga bo pa boljše plačala in ustanovila zanj pokojninski fond.

Zemljoradniški poslanec Vujić se strinja s predlogom. Ostro pa kritizira izkoriščanje državnega imetja po posameznih oseb. Zahteva posebno pazljivost, ker so najeti inženirji vrednost vedoma napačno ocenili. Predlaga, da se ustanovi posebna preiskovalna komisija, v katero naj se izvolijo trije narodni poslanci, četudi samo iz vladne večine. Zahteva, da veljajo vse dosedanje pogodbe. Trdi, da je 72 odst. ladij postalo nerabnih.

Dav. demokrat Kosta Timotijević kritizira dosedanje upravo in je mnenja, da je država za dobro upravljanje nesposobna. Na solunski fronti nam je padel v roke 2 do 3 milijarde vredni vojni plen. Vse to propada. Predlaga, da se sestavi sodišče iz drž. sveta in kasacijskega sodišča, da razsodi, koliko morajo dosednji eksploatatorji plačati.

Radikal Stanković kritizira gospodarjenje in tarife, ki so pri rečnih plovbah za

50 odst. višje kakor pri železnicah. Kaže na pogubne posledice. Smatra, da je vladni predlog začasen ker ni drugega izhoda. Nobeno delniško društvo ne bi spravilo skupaj 300 do 400 milj. za odkup brodarskega parka.

Poslanec Jugosl. kluba Franc Smodej se pridružuje izvajanjem vseh treh predgovornikov. Stvarno pa zavzema drugo stališče, češ da so predgovorniki povedali mnogo dobrih nasvetov in zdravih misli, da pa niso izvajali potrebnih konskvenc. Država je povsod slab in zamuden birokratičen gospodar. Drž. uprava brodogoja bo deficitna ali vsaj ne bo od nje, kolikor bi lahko od kake dobre uprave pričakovali. Upravljanje rečne plovbe mora sloneti na komercialni podlagi. Iz tega sledi, da rečna plovba ne spada pod železniškega ministra, kjer bo okostenela, ampak pod trgovskega. Rečna plovba in železnice nimata ničesar skupnega. Res da so pri obeh potniki in dimniki, toda ti menda še ne pomenjajo skupnosti. Za plovbo je treba drugih strokovnjakov kakor za železnice. Sedaj propada državno brodogoje. Škoda, ki jo ima država namesto koristi, ne tiči v principu oddajanja brodogoja v zakup, marveč službene pogodbe, ki omogočajo zakupe brez nadzorstva in premoženjskega jamstva in izkoriščanje države. V teh primerih jih pogodbe naravnost zavajajo na tako pot. Kdor ima kakšno stvar v zakup samo eno leto, jo izkorišča in ne pazi, ali bi mu morda še mogla prinašati koristi. Uprava je bila taka, da se Bogu smili. Spособen za komercialnega ravnatelja je bil vsakdo, če je le pripadal gotova stranki, četudi je bil poprej samo skladiščnik. Ali za tehničnega ravnatelja, čeprav je bil samo izučen ključavničar. Drugod postavljajo sposobne komercialiste s potrebno strokovno izobrazbo. Posebno govornik odobrava, da se da eksploataciji brodogoja več svobode in elastičnosti.

Govornik kritizira takšno politiko, ki pozna samo fiskus, ubija pa narodno gospodarstvo in s tem slabi državo in njene finančne vire. Isti namisel je tudi v tarifni politiki.

To se kaže pri rečni plovbi. Glasoval bo proti predloženemu zakonskemu načrtu, ker se ne strinja z njegovimi osnovami in ker daje polno moč za uredbе, kakršnekoli kedo hoče. Zahteva, da se stavljeni predlog umakne in da vlada izdela nov zakon in pove kako misli i vlada delati in gospodariti. Mačka v žaklju ne bomo kupovali.

Nato odgovarja minister in obljublja, da se bo trudil nedostatke odpraviti. Spremeniti hoče tarif, predloga pa ne more umakniti. Novega zakona ne more predložiti, ker je zadeva nujna.

Muslimanski poslanec Kapetanović kritizira vladno naglo v tej stvari.

Pri glasovanju v načelu so vsi člani razen Kapetanovića in Smodeja glasovali za predlog. Pri glasovanju v podrobnostih je od opozicije glasoval za predlog samo Timotijević.

Proračuni ministrstev za soc. politiko, za narodno zdravje in javna dela izglasovani.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Današnja sejo finančnega odbora je predsednik otvoril ob 5. Izjavil je, da bo dal na glasovanje brez debate proračune ministrstva za soc. politiko, za narodno zdravje in za javna dela, češ da so o njih že razpravljali v sekciji fin. odbora, ki se je pozneje proglasila za plenum. Zato razprava ni več potrebna. Po tej izjavi predsednikovi se je oglasil dr. Kulovec k poslovniku ter zahteval, da se proračuni omenjenih ministrstev dajo na dnevni red za podrobno debato, ker prepisuje poslovnik, da se mora v vseh predlogih vršiti najprej generalna, potem pa o posameznih oddelkih specialna debata. Prav tako so govorili dr. Polić (HSS), Demetrović (SDS) in Sečurov (Dav. demokrat). Predsednik je prekinil sejo, da doseže z opozicijo sporazum. Ko je zopet otvoril sejo, je izjavil dr. Sečurov, da se opozicija ne bo udeležila podrobne debate, ker so bili proračuni omenjenih ministrstev itak že v razpravi, k čemur je dr. Kulovec pripomnil, da pristane samo tedaj na predlog Sečurova, če bosta predsednik in večina pokazala pri prihodnji seji več lojalnosti in obzirnosti do opozicije, kakor doslej, ko so pustili, da so trajale seje fin. odbora po 16 ur na dan. Predsednik je opravičeval svoje in vladno stališče in je obljubil, da bo upošteval želje opozicije. Nato so glasovali o posameznih proračunih. Proračuni so bili seveda sprejeti. Opozicija je glasovala proti. Prihodnja seja bo jutri ob 4 popoldne. Na dnevni red pride proračun drž. dohodkov.

SKLICANJE NARODNE SKUPŠČINE.

Belgrad, 25. januarja. (Izv.) Kakor smo poročali se bo vršila seja narodne skupščine v petek 29. januarja. Na dnevnem redu je zakon o Obrtni banki.

KATOLIKI SKUPAJ.

Zagreb, 25. jan. (Izv.) Vsi hrvatski pokrajinski listi, glasila HPS, so objavili članek dr. Hohnjeca, ki poziva katoličane v Jugoslaviji k tesnemu zblizanju. V hrvatskem katoliškem ljudstvu je članek vzbudil živahno zanimanje.

Stalno naraščanje HPS.

Zagreb, 25. jan. (Izv.) Včeraj se je vršil veličasten zbor HPS v Veliki gorci, katerega so se udeležili tudi zastopniki organizacije HPS iz vseh okrajev. Bilo je navzočih nad 200 zastopnikov. Predsedoval je zborovanju predsednik kotarske organizacije. Na shodu so govorili Barić, dr. Simrak in kmet Ilija Petričević. Posebno z zanimanjem so zborovalci poslušali kritiko o delovanju HSS. Pokazalo se je, da je HPS v zadnjem času izredno narasla. Poslanec dr. Pernar, ki je Radićev poslanec v tem okraju, je skušal oslabiti vtis s tem, da je snoval protiakcijo in sklical svoje ljudi na shod, ki pa je doživel popoln neuspeh. Zaupnik stranke iz Bosne je pozval vodstvo stranke, da priredi velike shode tudi po Bosni, kjer nezaupanje napram Radiću dnevno narašča in je njegova stranka skoraj v razpadu.

PAŠIĆ ZBIRA SVOJE LJUDI.

Zagreb, 25. jan. (Izv.) Včeraj se je vršila konferenca onega dela zagrebških radikalov, ki so pristali Pašićeve skupine. Na zborovanje je prišel tudi Pašićev zaupnik Djorđe Jelencić. Iz njegovih izjav na sestanku je bilo videti, da je politični položaj jako nestalen in je v kratkem pričakovati krize. Zato je Pašićeva struja še posebno zainteresirana, da si pridobi čim več krajevnih organizacij zase.

SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Danes bi se morala vršiti seja radikalnega kluba, za katero so se ljudje precej zanimali radi zadnjih dogodkov v notranji politiki. Posebno radićevci so s strahom pričakovali to sejo. Seje pa ni bilo, ker je še preveč radikalnih poslancev odsotnih.

TRIFKOVIĆ SE JE VRNIL.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Predsednik narodne skupščine dr. Trifković se je vrnil iz Pariza v Belgrad.

PREGANJANJA KOMUNISTOV V BELGRADU.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Danes dopoldan je bilo v zun. ministrstvu posvetovanje, kateremu so prisostvovali dr. Ninčić, njegov pomočnik Marković, šef oddelka za drž. varnost dr. Todorović in upravnik mesta Belgrada Lazarević. Razpravljali so o aretacijah komunistov. Ob koncu posvetovanja je bilo izdano naslednje uradno obvestilo: Povo-dom komunističnih aretacij so objavili domači in tuji listi razne pretirane in fantastične vesti. Pooblaščenici smo izjavili, da se preiskava ne vodi radi kakega atentata, ampak so bili nekateri aretirani, ker so bili udeleženi pri poizkusih organizirati med de'avstvom komunistične trojke, in radi podobnih deliktov, ki so kaznjivi po zakonu o zaščiti države. Zaprtih je 22 oseb. Za nekatere je sodišče že izdalo svoje potrdilo za preiskovalni zapor.

AKADEMIKI NE MARAJO RADICA.

Belgrad, 25. jan. (Izv.) Kakor poročajo belgrajski časopisi, je Radić dobil od akademičnega senata belgrajškega vseučilišča opozorilo, da naj se ne udeleži svetosavske proslave na vseučilišču, ker se je bati, da priredi vseučiliška mladina proti njemu demonstracije. Radi tega je Stjepan Radić danes zvečer odpotoval v Zagreb, da se tako na lep način izogne svetosavski proslavi.

TO SE PA NE IZPLAČA.

Zagreb, 25. jan. (Izv.) Policija je prišla na sled ponarejevalni enodinarskih novčanic v Paruvanu. Ker se ponarejevanje še ni izvrševalo v večjem obsegu, je policija s tem ponarejevanje že v kali zadušila.

Kitajska ne želi spora z Rusijo.

Pariz, 24. januarja (Izv.) Spor med Rusijo in Kitajsko je postal posebno resen vsled tega, ker se zanj zanima tudi Japonska, ki ne bo pustila Rusiji preveč se vmešavati v kitajske notr. zadeve. Cang-so-lin, ki se je z generalom Vu-pej-fu že pomiril, je sedaj diktator v Mandžuriji, in oba korakata proti Peking, kjer si je obdržal moč general Feng in nadzoruje delo centralne vlade. Cang-so-lina podpira Japonska, ki je mnogo pripomogla do tega, da si je tako utrdil svoje stališče v Mandžuriji. Rusija sedaj zagotavlja, da bo spor takoj lokaliziran, kakor hitro bo izpuščen ravnatelj vzhodno-kitajskih železnic Ivanov.

Peking, 24. januarja. (Izv.) Generalni konzul sovjetske Rusije poroča, da je general Cang-so-lin že odredil izpušitev zaprtega ravnatelja Ivanova.

PROTI ODPRAVNINI NEMSKIH KNEZOV.

Berlin, 24. januarja. (Izv.) Splošna nemška strokovna zveza, socialdemokrati in komunisti so skupno sklepali o vprašanju odpravnine nemškim knezom. Komunisti so svoj predlog umaknili in se prvi člen sedanjega osnutka glasi sledeče: Vse premoženje knezov in knežjih rodbin se v korist splošnosti odvzame. Razlaščno premoženje postane lastnina dežele, v kateri so dotične knežje rodbine do odstavitve oziroma abdikacije vladale. Nadalje zahtevajo, da se to premoženje uporabi za brezposelne, invalide in sirote, bajtarje in male rentnike, ki so vsled inflacije obubožali. Gradovi in druga poslopja pa naj se porabijo za zdravstvene in prosvetne naprave.

ITALIJANSKI DOLGOVI V ANGLIJI.

London, 25. jan. (Izv.) Danes sta se sestala finančni minister Churchill in italijanski minister Volpi radi pogajanj o ureditvi italijanskega dolga Angliji. Dasiravno so pogajanja že precej napredovala, se smatra, da bodo pogajanja trajala še nekaj dni preden pride do popolnega sporazuma.

PREISKAVE V PONAREJEVALSKI AFERI.

Budimpešti, 25. jan. (Izv.) Danes sta bila ponovno zaslišana Görös in ravnatelj Raba. Sedanje zaslišavanje hoče pred vsem ugotoviti kje so bili izdelani stroji za ponarejanje in odkod so dobavili ponarejevalci papir. Kakor se doznava, so pri zasliševanju Rabe dognali, da je bil papir prinesen iz Kölna.

ITALIJANSKO OROŽJE ZA MADJARSKE FASISTE.

Dunaj, 25. jan. (Izv.) Socialdemokratski železničarji so zadržali sumljiv transport, ki je bil iz Italije preko Gradača namenjen na Ogrsko. Ugotovilo se je, da je bilo 40 zabojev napolnjenih z municijo, puškami in strojnimi in je dunajska policija takoj odredila ustavitev transporta. Socialdemokratsko časopisje razglša, da je bila pošiljatev namenjena za izvedbo Albrechtovih vstaških načrtov.

OBČINSKE VOLITVE V ROMUNIJU.

Bukarest, 25. jan. (Izv.) Ministrski svet je sklenil, da se razpišejo v vsej državi občinske volitve v dneh od 17. do 20. februarja. To bodo prve občinske volitve v Romuniji po vojni. Finančni minister Vinitila Brătianu je poročal o svojem sestanku z londonskim poslanikom Titulescu in o pogajanjih za ureditev romunskih vojnih dolgov Franciji v Parizu. Končno je ministrski svet sklenil, da se zaključijo dela skupščine dne 6. aprila.

Dnevne novice

★ **Boj za Delavsko zbornico** bomo te dni končali. Naj vsakdo prebere gotovo navodila iz rubrike: Volitve v Delavsko zbornico.

★ **Odhodnica na čast art. inspektorja Stojanoviča.** Veliki župan dr. Baltić in gospa soproga sta priredila v četrtek na čast odhajajočemu art. inspektorju divizijskemu generalu g. Drag. Stojanoviču in njegovi soprogi v županijski palači diner, katerega so se udeležili: ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič, počastna dama Nj. Vel. kraljice Marije gospa Franja Tavčarjeva, min. n. r. dr. Gregor Jerjav s soprogo, min. n. r. dr. Niko Zupanič s soprogo, predsednik višjega deželnega sod. dr. Janjo Babnik s soprogo, novi komandant drav. div. general Danilo Kalafatović, češkoslov. gener. konzul dr. Otokar Beneš, gen. konzul avstr. republike dr. Feliks Straut, franc. vicekonzul Paul Joseph Flache s soprogo, delegat ministrstva financ dr. Karel Šavnik s soprogo, predsednik gerentskega trosseta ljubljanskega dr. Dinko Puc in vladni svetnik Miroslav Senekovič.

★ **Potresi zadnjih dni.** Dne 25. jan. sta seizmografa v meteorološkem zavodu v Ljubljani zaznamovala oddaljen potres ob 1 uri 55 min. 46 sek. na daljini 5680 km. 21. jan. je bil zabeležen potres ob 21. uri 44 min. 49 sek., na daljini 110 km. Ta potres so čutili tudi ljudje v okolici Brežic. 14. jan. je bil zabeležen ob 21. uri 35 min. 03 sek. na daljini 100 km. Tudi tega so čutili ljudje v okolici Črnomlja.

★ **Podpora umetnikom se ukine.** Iz Belgrada poročajo, da se v proračunu ukine podpora posameznim umetnikom. Postavko je bil že finančni minister skrajno skrčil, nakar je prosvetni minister Radić odredil, da se črta še ostanek.

★ **Osješko gledališče brez luči.** Osješko gledališče dolguje tamkajšnji elektrarni za razsvetljavo 70.000 Din. Podjetje je nadaljnjo kreditiranje električnega toka odpovedalo. Veliki župan se je brzojavno obrnil v Belgrad, da se odobri gledališču gornja vsota.

★ **Mednarodna razstava v Solunu.** Meseca maja t. l. se otvori v Solunu mednarodna gospodarska razstava. Razstave se udeležijo tudi naš tamkajšnji trgovinski muzej, a notranje ministrstvo pozivlja vse zainteresirane kroge v državi, da pošljejo na razstavo svoje blago odnosno izdelke.

★ **Prenos pravoslavnega semenišča iz Zadra.** V Zadru je bil pod Avstrijo sedež pravoslavne škofije in bogoslovne. Škofijski sedež se je že preselil v Šibenik, sedaj pa prenese tjakaj še semenišče.

★ **Vprašanje zagrebske policije.** Nadzornik v notranjem ministru Peter Strupi, ki je zadnji čas pregledoval uredbe in delo zagrebske policije, se je vrnil v Belgrad in predložil notranjemu ministru obširno poročilo. Zagreb dobi v najkrajšem času novega načelnika mestne policije.

★ **Revizija uradniškega zakona.** Iz Belgrada poročajo, da bo komisija, ki ima nalogo, da izdela načrt za revizijo uradniškega zakona, pospešila svoje delo. Čim bo načrt izdelan, pride pred ministrski svet.

★ **Zagrebske beznice.** Te dni je stala pred zagrebskim sodiščem J. Škrapac, lastnica male, skrite gostilne, kamor so hodile iskat zasluzka mlada dekleta. Vsaka je morala Škrapčevi plačati 20 Din vstopnine. — Škrapčeva je bila obsojena zaradi zvodništva na mesec dni zaporu.

★ **Zrebanje loterije Dijaškega podpornega društva** se je vršilo v nedeljo popoldne ob treh v Akademskem domu na Miklošičevi cesti. Oficielne številke izžrebanih dobitkov moremo zaradi verifikacije objaviti šele jutri. Celotna lista izžrebanih dobitkov izide tekom tega tedna. V kolikor se je moglo do-

sedaj ugotoviti, so vsi glavni dobitki zadeti od občinstva, ki je kupilo srečke. Dobitki se bodo izdajali od 1. do 28. februarja.

★ **Fordov avto, glavni dobiček loterije D. P. D.,** je zadela gđ. Marija Ogrin, služkinja pri g. Mellitzerju v Mengšu. Ko je v nedeljo zvečer zvedela za to novico, ni mogla nikakor verjeti. Danes so se pa te vesti le potrdile, prav, kakor se bere v loterijskem letaku: neverjetno je, pa je vendar le res. Ta izredna sreča jo je doletela, čeprav je kupila le eno samo srečko. Iskreno čestitamo!

★ **Srbski pevci v Bolgariji.** Prvo belgajsko pevsko društvo se pripravlja na turnejo po Bolgariji; pojde najbrž tudi v Rumunijo. Pelo bo same jugoslovanske pesmi, med drugimi tudi bolgarske.

★ **»Poskušen samoumor«.** Z ozirom na notico iz Kamnika pod tem naslovom v nedeljski številki, češ da se je tamkaj poskušal ustreliti neki Anton Sitar iz Tržiča, nam poročajo, da je gladko izmišljena in je bilo uredništvo mistificirano.

Jesenice. Lahkotletni odsek jeseniškega Orla je priredil v nedeljo 24. t. m. ob 2. popoldan sankajsko tekmo na progi Sv. Križ-jesenice. Tekmovalo je 29 članov in ena članica. Lepo vreme, toplo sonce je privabilo marsikoga iz zatohle sobe na kraj tekme. Zanimanja je bilo veliko. Proga je dolga 4 km in ima nekaj precej ostrih ovinkov. Ob dveh se je odpeljal prvi tekmovalac in nato so sledili naslednji. Prvo darilo je dobil Avgust Čop, je prevozil progo 4 km v 6 min. in 36.8 sek. Rihtaršič Franc je rabil 6 min. 39 sek. in Smolej Albin 6 min. 51.2 sek. Zadnji tekmovalac je rabil 11 min. Vidi se, da sportno gibanje zajema že široke delavske sloje, kar je hvalevredno. Mnogo mladeničev se na ta način reši pred piskim ozračjem. Zato po pravici častitamo prirediteljem na lepem vspehu. Bog živi!

★ **Ogenj v šoli.** Iz Motnika nam poročajo: V nedeljo, dne 24. t. m., je ravno pred deseto mašo izbruhnil ogenj v šoli, ki je nastanjena v prvem nadstropju stare cerkvene hiše. Ker se je namreč prejšnji dan vsled občutnega mraza bolj kurilo, se je od razgretga dimnika v podstrešju vnel star in trhel los, ki je obdajal dimnik. Začelo se je liti in k sreči je izbruhnil ogenj pri belem dnevu. Pa so ga domači gasilci takoj pogasili. Škoda je znatna; šolski pouk je za nedoločen čas prekinjen. Le želeči bi bilo, da se nam z državno podporo omogoči postaviti novo šolsko poslopje.

★ **Pojasnilo.** V večerajšnji številki smo poročali, da je bila aretirana neka Emilija Trelčeva. Ugotavljamo, da tu ni mišljena g. Emilija Trelčeva. Bili smo mistificirani.

★ **Umrli** je dne 24. januarja po kratki bolezni Peter Krajnc, posestnik v Metavi pri Sv. Petru niže Maribora. Rajni je bil brat glavnega tajnika SLS v Mariboru č. g. Marko Krajnc. Umrli je bil v najboljših letih. Pogreb bo v torek, 26. januarja na Gorco pri Sv. Petru.

★ **Umrli** je pred kakimi desetimi dnevi v Zagrebu privatni uradnik Vjekoslav Senić, Novomeščan. Zadela ga je kap na ulici, da se je mrtev zgrudil. Senić je pridno sodeloval v Novem mestu pri slov. diletantskih predstavah in tudi v Ljubljani v stari Čitalnici v spevoigrah kot gost. — Pel je v Čevljari barunuc mojstra. Bil je zelo dober komik.

★ **Ne pozabite vložiti napovedi o dohodnini.** To se mora zgoditi pred koncem januarja, sicer izgubimo pravico do vložitve in nas davčna oblast sama obdavi. Za sestavo te napovedi je neobhodno potrebna knjiga, Zun. Dohodnina. Cena Din 10.—, po pošti Din 12.—. Knjiga se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **Radio.** Na Jesenicah smo v nedeljo ob 12. uri prvič čuli ljubljansko oddajno postajo. Prosim, oglasite se zopet kmalu.

★ **»Jaz moram jesti, sicer bom shujšal«** te besede sestrzanega in brezdenarnega psevdorevizorja v Gogoljevi satiri mi prihajajo na jezik, ko vidim v Ljubljani nastajanje novih delikatesnih trgovin skoro v vsaki ulici. Tudi Ljubljanci radi jedo, da ne bi shujšali, dasiravno je mršavost, alias vitkost telesa sedaj moda. Nasprotniki mode mršavosti so dobili zopet močno oporo v »delikatesah«, katere smo dobili zadnje čase kar dve veliki in več malih. Eno najbližnjih delikates in špecerijskih trgovin je otvorila v Tavčarjevi (sodni) ulici št. 4, v zvezi s svojo že dolgo let obstoječo vinarno »pri Dalmatince« podjetna tvrdka I. Muc — Koloniale ter jo opremila moderno in strogo po higienskih predpisih. Prenovljena vinarna, novo adaptirana elegantna zajtrkovalnica — edina, ki je otvorena do polnoči, — zračna, svetla in skrajno snažna delikatesa in špecerija tvori resničen okras in napredek že itak lepe Tavčarjeve ulice. Vsa slikarija in pohištvo je izvršeno v svetlem tonu in tvori nad vse priključljivo harmonično enoto. Kakor sem videl, je delikatesa založena s preprostimi in finimi mesnimi izdelki in delikatesami, istotako špecerija s prvovrstnim blagom; da pa ima starosloveča vinarna »pri Dalmatince« izborna vina, je pa dobro znano vsem. Kakor kaže, se v Ljubljani »delikatesa« ne bo obnesla.

★ **Pobegnil** je iz zaporov 19letni Miljutin Koranovič, nevaren tat, ki ima na vesti več raznih tatvin in vlovov. Begunec je doma iz Zabojske pri Kragujevcu in je bil že v več zaporih. Kot vse kaže je pobegnil mož preko Hrvaške v Slovenijo.

Ljubljana

© **Najvljudneje prosimo vse somišljenike,** da opozarjajo delavce in delavke na volitve v Delavsko zbornico. Le danes in jutri je še čas, da dvignejo pri Okrožnem uradu, Miklošičeva cesta, nasproti sodnije, kuverto in glasovnico. Poagitirajte, da vsakdo stori! Kdor ne dvigne dejanske voli s socialnimi demokrati. Naj vsakdo vzame s seboj kako izkazilo, da more kuverto dvigniti.

© **K volitvam v Delavsko zbornico.** V nedeljo smo poročali o nesvobodnih volitvah v Del. zbornico v obeh tovarnah bratov Franzl na Prulah. G. H. Franzl nam k temu sporoča, da on tisti dan, ko so glasovnice razdeljevale, niti doma ni bil in tudi, da ni govora o tem da bi bil vplival na delavke, kako naj volijo.

© **»Miklova Zala«** v Ljudskem domu. V nedeljo 31. januarja ob pol osmih zvečer vpripori »Krekova mladina« v Ljudskem domu »Miklovo Zala«. Pri tej priliki obhaja g. Ivan Peterlin 25 letnico delovanja na raznih odrih. Vstopnice od četrtka naprej v predprodnji v tajništvo Jug. strokovne zveze, Stari trg 2/I.

© **Pevski zbor Glasbene matice v Ljubljani.** Odslej se vrše skupne vaje in sicer za ves ženski zbor vsak torek in četrtek ob četrt na sedem, za ves moški zbor vsako sredo in petek ob četrt na sedem. — Odbor

© **Umrli** so v Ljubljani: Ana Kožar, zasebnica, 85 let. — Avgust Stalowsky, želez. uradnik, 53 let. — Ivan Kramar, delavec, 57 let. — Fran Nose, bivši dinar, hiralet, 64 let. — Marija Erjavec, tobačna delavka v pok., 66 let. — Katarina Jančar, delavčeva žena, 71 let. — Avrelia Majcen, bivša poljska dinarica, hiralca, 67 let. — Marija Kožar, služkinja, 51 let.

© **Žrtev zime.** — Zmrznjenec na hlevu. Mesarski vajenec Jernej Kos, ki je uslužben priposestniku in mesarju Josipu Jelencu na Celovski cesti št. 54 je šel na domač hlev po seno za živino. Ko je brskal po senu je pograbil za nogo nekega moškega, ki je bil

skoro popolnoma zakopan v senu. Potegnil ga je iz senu, ker je bil uverjen, da je zašel na seno kak pijanec in se je tam prespal. Tresel je neznanca in ga klicel, toda končno je fant ugotovil, da je mož ves trd, zmrznjen in mrtev. Poklicali so takoj policijo. Prišel je takoj policijski dežurni uradnik s policijskim zdravnikom dr. Avramovičem, ki je takoj ugotovil, da je mož mrtev in da je zmrznil. Ugotovili so da je zmrznjenec 7^a letni brezposelni delavec Ivan Kramar, rojen v St. Lovrencu pri Celovcu, pristojen v Ljubljano, oženjen in brez stalnega bivališča. Kramar je prišel pred nekaj dnevi iz bolnice. Kdaj je prišel Kramar na hlev ne vedo, ker ga ni nihče domačih videl. Ležal pa je gotovo že okrog 4 dni mrtev v senu. Mož je bil znan, da je rad postopal in pijančeval, nočeval pa je v zadnjih letih odkar se je kočil od svoje žene stalno po hlevih in senikih. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Znakov nasilja na truplu niso našli nobenih.

© **Vlom v izložbeno okno.** Neznani vlomilec je odprl s ponarejenim ključem izložbeno okno tvrdke A. Kunc v Gosposki ulici. Vlomilec je odnesel kompletno obleko s stojalom vred za 1000 Din. Stojalo so našli kasneje v Vegovi ulici. Tvrdka ima okrog 1700 Din škode.

© **Ponesrečen vlom v Bohoričevi ulici.** Ivanka Nosanova, kuharica v gostilni pri Draščeku v Bohoričevi ulici je šutila okoli 10 ure zvečer sumljiv ropot v svoji sobi. Vzela je luč in šla gledat, kdo je v sobi. Ko je prišla pred sobo je opazila nekega moškega, ki se je skrčil za vrata. Ko ga je Nosanova vprašala, kaj išče, je vprašal neznanec, če ne stanuje tu g. Drašček. Odgovorila mu je, da je Drašček v gostilni, je mož naglo odšel, češ da gre k njemu. Nosanova se ni več brigala zanj. Ko je neznanec odšel je šla Nosanova v sobo in je ugotovila, da je bil ukraden iz njene košare manjši znesek denarja in nekaj perila. Pri košari natakarcie Fani Windišerjeve pa je našla zlomljeno ključavnico, po košari pa je bilo vse premetano. Tat je bil prepojen. Po opisu Nosanova je bil vlomilec srednje šibke postave, čedno oblečen v zelenem površniku in s pepelnastim klobukom. Govoril je pristno ljubljansko narečje. Tudi eden domačih je videl neznanca, ki je prišel na stopnicah. Pri večnih vratih se je pridružil dvema neznanecema, s katerima je spregovoril nekaj besedi, nakar so vsi trije med glasnim vohotom izginili v noč. To sta bila gotovo vohila-čeva tovariša, ki sta stala na straži. Po osebnem opisu je vlomilec isti, ki je ukradel pred kratkim, kot smo že poročali najemnici gostilne »Koroški dom« na Poljski cesti shranjen dnevni izkupilek 1100 Din.

© **Razne tatvine v Ljubljani.** Neka neznanca ženska, srednje postave, pristriženih las, čedno oblečena, doma baje iz ribniške okolice je ukradla iz sobe v Slomškovi ulici par ženskih čevljev in nekaj perila, ki je bilo obešeno po hodnikih. Tatice so domačini videli in jo na videz dobro poznajo. — Iz neke barake »Strojnih tovarn in livarn« je bilo ukradeno dvema delavcema 1200 Din gotovine. Obleko in perilo je tat pustil v kovčkih. — Iz delavnice plesarskega mojstra Franceta Rebernika v Kotnikovi ulici je bilo ukradenih več predmetov, kakor kompletno orodje za imitacijo hrastovega lesa, več čopičev in pa 20 kg bele oljnatne barve v skupni vrednosti preko 1400 dinarjev. — V soboto zvečer je bilo vlomljeno v hlev hiše v Slomškovi ulici 21 in je bilo ukradeno blagcu Valentinu Pogčarju več zimskih oblek in nekaj perila in par čevljev.

POSODO

razne kvalitete in barve dobiš najceneje pri trdnj

Stanko Florjančič

trgovina z železnilo

Ljubljana, Sv. Petra c. 35

Dr. Fr. Grivec:

Kardinal Mercier in vesoljno cerkv. edinstvo.

Rajni kardinal Mercier je bil eden najizvirnejših in najbistroumnejših teologov katoliške Cerkve. Posebno se je odlikoval po izvrčnem razumevanju Aristotela in tomistične silozofije; s tem je postal ustanovitelj novoskolastične filozofske šole in je znatno vplival na napredek katoliškega bogoslovja.

Na izvenslovanskem katoliškem zapadu se more opazovati zanimivi pojav, da vprav taki izredni možje, ki se dvignejo visoko nad srednjo stopnjo bogoslovne znanosti, z vzvišenejšega znanstvenega stališča prvi spoznajo izredno važnost vesoljnega cerkvenega edinstva in vidijo, da je nastopila odločilna doba za krščanski vzhod. Med take može spada sedanjí svetí oče Pij XI., ki se je po bogoslovnem in jezikoslovnem znanju povzpел visoko nad italijanske bogoslovne znanstvenike in ki je bil zmogel, da je leta 1918 in 1919 samostojno proučil in prav zato tudi globoko vzljubil slovanski krščanski vzhod. V vrsto teh izrednih mož spada Mihael d'Herbigny, ki je že kot tridesetleten mlad profesor o ruskem filozofu Vladimiru Solovjevu napisal tako dovršeno delo, da je zbudilo veliko pozornost v Rusiji in na zapadu ter je bilo odlikovano od francoske akademije. V

to svrhu je spadal tudi pokojni kardinal Mercier. Upam, da me ne bo nihče dolžil indiscretnosti, ako javno povem, da so te tri izredne može vprav zaradi skupnega zanimanja za vzhod vezale vezi iskrenega vzajemnega zaupanja.

Kardinal Mercier je po globoki izobrazbi in po širokem obzorju zbujal pozornost izvenkatoliških krogov. Njegova osebnost je imela izredno privlačno moč. Odlični zastopniki onih angleških anglikancev, ki čutijo domotožje po vesoljnem cerkvenem edinstvu, so se po svetovni vojski pričeli zaupno obračati na pokojnega kardinala. Tako je prišlo do treh znamenitih verskih razgovorov v Malinesu (Mecheln) v decembru in v novembru l. 1923. Ko je dejstvo zaupnih razgovorov prišlo v javnost, so nekateri ozkosrčni angleški katoličani napadali postopanje odličnega belgijskega kardinala. Na te napade je Mercier odgovoril v pastirskem pismu dne 18. januarja 1924 s tem, da je mirno in dostojanstveno pojasnil nagibe svojega postopanja. Pred vsem sta ga vodila dva razloga. Prvič je smatral za svojo krščansko dolžnost, da izkaže krščansko ljubezen in gostoljubnost anglikanskim zastopnikom, ki so se tako zaupno zatekli k njemu. Drugič je hotel v bratski ljubezni anglikancem pomagati, da se zaceli rana, katero jim je zadala ločitev od katoliške Cerkve. Kot usmiljeni Samaritan je hotel vlti olja v to rano in ni hotel ravnati kakor oni judovski levit in duhovnik, ki je šel z oholo indiferentnostjo mimo ranjenega popotnika.

To pismo je dragocen zgodovinski dokument. Kardinal Mercier je dobil izredno zadoščenje, da je Pij XI. v alocuciji dne 24. marca 1924 javno pohvalil njegovo ravnanje in se mu zahvalil z besedami: »Globoko bomo hvaležni vsem katoličanom, ki po navdihu božje milosti ločenim bratom pomagajo utirati pot k pravi veri in pri tem posebno izkazujejo ono ljubezen, ki je znak Kristusovih učencev.«

Še bolj se je odlični kardinal proslavil z delovanjem za krščanski Vzhod, za Rusijo in za ruske begunce. Ko je Pij XI. v juliju 1922 izdal oklic za pomoč gladujoči Rusiji in v Rusijo poslal dobrodelfno misijo, takrat se je temu klicu z največjim umevanjem in navdušenjem odzval kardinal Mercier; katoliško Belgijo je tako navdušil za to delo, da ima sedaj prvenstvo na tem polju. Dne 15. avgusta 1922 je izdal posebno pastirsko pismo z naročilom, da se prečita v vseh cerkvah njegove škofije. V tem pismu s toliko toploto izraža simpatije nesrečnemu ruskemu narodu in ruskim beguncem, da ga ruski emigranti smatrajo za najodličnejši pojav zapadnoevropskih simpatij in pomoči. Kardinal Mercier je najpopularnejši cerkveni knez med ruskimi begunci. V omenjenem pismu objavlja, da je ustanovil podporno društvo »Belgijska podpora ruskim dijakom« in da sta se že dva duhovnika namurske škofije popolnoma žrtvovala temu delu. S cerkvenimi in drugimi zbirkami je ustanovil nad sto štipendij za ruske visokošolce. Za ruske visokošolce, razkropljene po vseh delih sveta, je največja

sreča, ako morejo dobiti »Mercierovo štipendijo«.

Zadnje veliko delo pokojnega kardinala je bil bruseljski kongres za proučevanje vzhodne cerkve dne 22. do 25. septembra 1925. Na tem kongresu se je podobno kakor na ljubljanskem kongresu združevala molitev in znanost. Posebnost bruseljskega kongresa je bila, da se je v glavnih mestnih cerkvah vsak dan vršila služba božja vzhodnega obreda in da je nad 2500 vernikov pristopilo k svetemu obhajilu po vzhodnem obredu. Mnoge Belgijce in Ruse je do solz ganilo, ko so gledali, kako je po vzhodnem obredu pristopala k svetemu obhajilu mladina in inteligenca, vmes odlični voditelji belgijskih katoličanov, častiljivi može, osiveli v delu za blagor katoliške Belgije.

Ob sklepu bruseljskega vzhodnega kongresa je imel Mercier svoj zadnji večji govor. Ta govor se torej sme v nekem oziru imenovati poslednja volja velikega kardinala. Zato iz njega navajam nekoliko misli:

»Naš svetí oče Pij XI. oznanja, da je glavna naloga njegovega pontificata delo za zedinjenje naših bratov v Kristusu, a ločenih od naše Cerkve.« Tako je doslovno govoril pokojni kardinal in po vrsti našteval, kako svetí oče Pij XI. priporoča to delo in kaj je že storil v ta namen. Potem je kardinal pojasnil, kako in kaj naj mi delamo. Prvo, kar je potrebno, je sočutje, simpatija. »Simpatija je po mnenju kardinala Newmana skrivnost čudovitih uspehov velikega apostola Pavla, to je dar umevati in osvojiti čuvstva bližnjega.

— V Bohoričevi ulici šte. 9 je vlomil neznan tat v neko podstrešno sobo in je ukradel iz košare, perilo in pa 20 Din gotovine

○ **Poslovanje ljubljanske policijske direkcije v letu 1925.** Policijsko ravnanje je sestavilo točen pregled in seznam poslovanja ljubljanske policije v letu 1925. — Iz tega posnemamo in objavljamo sledeče izveščke: Policijska varnostna straža in pa policijski detektivji so aretirali in prevedli tekom leta skupno 1875 oseb. Od teh so jih izročili 664 sodišču, ostale pa so po prvi zasl. b. izpustili na prosto do zaključka obravnave. Osvadenih je bilo radi raznih deliktov 4.287 oseb. Največ ovadbe je bilo vloženih radi prestopka cesno policijskega reda in sicer 1921 oseb. Policijsko kaznovanih je bilo 3216 oseb in sicer jih je dobilo 278 zaporno kazen, 2983 pa je bilo obsojenih na denarno globo. Teh denarnih glob so iztirjali 169.360 Din. Ta denar se je razdelil ubožnim zakladom v Ljubljani, na Viču, v Mostah in v Zg. Š. št. Iz policijskega okolišja ljubljanske policijske direkcije so odgnali 347 oseb. Samomorov je bilo prijavljenih tekom leta osem, nesrečnih slučajev smrti pa 14. Dalje je izdala policija 1169 orožnih listov in pa 1239 dovoljenj za razne prireditve in prekoračenje policijske ure. V oddelku za potne liste je bilo izdanih 3.054 potnih listov, starih potnih listov je bilo podaljšanih 4.482, potnih listov, kar kaže na precejšen tujski promet v našem mestu. V Ljubljani je glasom prijav 80 radio sprejemnih aparatov. Dne 31. decembra 1925 beleži policijski seznam o raznih vozilih 299 osebnih in 76 tovornih avtomobilov, 10 avtobusov in pa 403 kočije. Radi neprijave vozil je bilo kaznovanih 24 strank in je znašala svota vseh glob 32.750 Din. — Javnih ljudskih shodov je bilo prijavljenih 47 in pa 441 drušinskih občnih zborov. V vseh ljubljanskih prenošilnicah in hotelih je bilo prijavljenih tekom leta 50.388 tujcev. Prijavljenih je bilo 689 najdb in pa 623 izgub. V 173tih slučajih so se prijavljali izgubljeni predmeti našli in so bili vrnjeni lastnikom. Iz tega je razvidno, da je imela policija v teh poslih v minelem letu precej posla in tudi precej dohodkov. Poleg tega ima pa seveda še polno raznih drugih poslov ki tu ne pridejo v poštev.

Maribor

○ **Zdravstveno stanje zdravnika dr. Neuwirta** v Mariboru se je poslabšalo. Pred 14 dnevi se je izkušenemu in priljubljenemu zdravniku omračil um. Prepeljali so ga v poseben zavod v Gradec.

○ **Osebnostni vest.** Novi okrožni zdravnik v Kozjem g. dr. Vinko Kraser je te dni položil prisego v roke g. glavarju dr. Hrašovcu.

○ **Duhovske vesti.** G. Jakob Zidanšek, kaplan v Sv. Lovrencu v Slov. gorah je prestavljen v Rajhenburg. Na njegovo mesto pride g. Franc Neudauer, ki je bil dosedaj na bolniškem dopustu.

○ **Nova restavracija in kavarna v Mariboru.** Časopisi so prinesli pred časom vest, da se odprli v hiši trgovca Šošariča v Cankarjevi ulici nova restavracija in kavarna. Po kavarnah in restavracijah so že govorili, kdo bo najbolj prizadel in katara stara kavarna se bo morala zapreti vsled premočne konkurence. Kakor smo zvedeli, so se vršila tozadevna pogajanja in razgovori, vendar pa so se gospodje razšli in ta načrt je padel torej v vodo. S to novo kavarno in restavracijo torej za enkrat ne bo nič. Tudi drugi načrt, ki se je za tem rodil, da se ustanovi slična restavracija in kavarna pri kolodvoru, za enkrat še ni žel uspeha. Vprašanje zase pa je, če bo Maribor ob pomanjkanju tujskega prometa tako številno raznih okrepčevalnic sploh prenesel.

○ **Surovosti vpoklicanih vojakov-fantov.** Stari »Aufbihs« je pri vpoklicanju vojakov njih stalni gost na cesti. Zadnjič smo bili pri-

ča sledečemu dogodku: Fant, pijan do onemoglosti, s kvanto vsak trenutek na jeziku in s srbsko šajkačo na glavi, je bil predmet zasmevanja precejšnega števila avstrijskih železničarjev. Prav ta okolnost, da je ravno v Mariboru vedno dosti Avstrijcev, predvsem železničarjev, bi naj bila slovenskemu fantu opomin, da tudi ob takih prilikah gleda vsaj na zunanost!

○ **Klubovi prostori krožka prijateljev angleškega jezika in kulture v Mariboru** — »Vesni« zagotovo vsakemu gostu, da je — na Angleškem. Stene so preslikane s slikami angleških pokrajin in moč, da ima prijetna soba čisto angleški značaj. Požrtvovalnost in zanimanje članov tega krožka je torej nad vse razveseljiva. Kajti krožek se vzdržuje z vsem potrebnim sam in ne dobiva izdatnejših podpor od angleške države, če izvajamo nekaj ilustracij, katerih krožek ne plačuje. In vendar nudi članom dovolj: trikrat na teden je odprta čitalnica in enkrat knjižnica!

○ **Občni zbor krščanske ženske zveze.** Za vzajemno podporo je ta organizacija namenjena in nedeljsko zborovanje je bila sijajna manifestacija te misli. Morda ni zlepa organizacije, katere občni zbor bi se mogel primerjati z njim. Iz tajniškega poročila smo posneli, da ima zveza v Mariboru in okolici 1735 članic, 1432 pa takih, ki dobivajo podporo za pogrebe od 500 Din naprej. Občni zbor se je spomnil svojega velikega prijatelja pokojnega dr. Medvedca, ki je zvezi govoril nad tridesetkrat pri raznih slavnostih, in patra Kalista. Za lansko Veliko noč je zveza obdarovala 27 revnih članic, o božičnici pa 96 članic v znesku 3940 Din. G. Filipič je podal točno blagajniško poročilo in poročilo o spremembi statuta za plačevanje posmrtnin, g. Zohar pa je raztolmačil pravila. Končno je narodni poslanec g. dr. Hohnjec imel na zbrane lep nagovor o krščanskem javnem življenju. Občni zbor je šel na pot s parolo: Ljubezni in medsebojna pomoč naj pomaga tam, kjer odneha zakon in javne družbe — in v tem je ravno ona silna moč te lepe organizacije.

○ **Turistika in sport.** Tožbe o premajhnem razvoju tega zdravega gibanja so vsakdanje pri nas. Propagator koncerta Glasbene Matice je celo vrgel očitek, da zelo ljubimo beznice in v »Taboru« smo brali, kako se poročevalec smučarstva pritožuje nad premajhnim zanimanjem za zdrave in lepe izlete. Poudarjali smo tudi mi, da je naš sport brez sistema, nekako neznan in to vkljub temu, da ima naš Maribor v tem oziru najlepšo lego. Neznanje rodi predsodke in te odstraniti bo naloga petkovnega predavanja g. Rotterja o »Zimi in Alpah«. Naša želja je, da se izletniki, ki dosepejo do Limbuša ali do Ruš, potrudijo tudi malo dalje — na Pohorje in ne zavijejo v prvo gostilno. Kras našega Pohorja bo gotovo vzbudil marsikoga in g. Rotter ga nam bo pokazal. Predavatelj je nedvomno eden najboljših poznavalcev našega Pohorja, katerega lepoto bo pokazal v nad 70 slikah, katere je sam izdelal. — Da to stran našega življenja osvetlimo še s strani veleturistike, pripravlja tukaj Aljažev klub v zvezi s Prosvetno zvezo teden nato skriptično predavanje o Mont-Blancu in sicer slovenskega turista, ki ga je lansko poletje kot prvi Slovenec posetil. Tudi starosta slovenskih planincev, g. Aljaž bo, kakor je že obljubil, prišel iz Dovjega izpod Triglava v Maribor. Naša želja je, da se pritožbam ravno s temi predavanji odpravijo. Naj ne bo planinca in sportnika v Mariboru, ki bi od njih izostal in želimo, da nas tukajšnji odbor planinskega društva blagohotno podpira.

○ **Belgrajčani na Pohorju.** Pretekli teden je obiskalo naše Pohorje tudi nekaj belgrajških smučarjev. Smuka je bila idealna. Vodil in spremljal jih je tukaj predsednik SPD dr. Senjor.

Veseliti se z veselimi, jokati z jokajočimi (Rimlj 12, 15), skratka, postati vse vsem, in to s popolno iskrenostjo, z vsemi utripi srca — to je prva in neobhodna stopnja za pridobivanje duš. Simpatija nas bližuje, zbija zaupanje in budi željo po prijateljstvu in zedinjenju. To je vir našega neomačnega zaupanja našim materam, ki vedno od dobre strani umevajo vse, kar jim zaupamo, se vsele, kadar se je treba za nas zavzeti in nam odpustiti. Tako materinsko nežnost je imel apostol Pavel... Dragi bratje po svečenstvu, pojdite k ločenim bratom, toda približujte se jim s spoštovanjem, ne vdirajte nasilno v skrivnosti njihove vesti, marveč čakajte, da vam jo prostovoljno odkrijejo; vaše poslanstvo je, obzirno pripravljati duše za milost; milost pa more dati samo Sv. Duh... Zato nas sveti oče tako vztrajno opozarja, da od nas pričakuje posebno dela za zbližanje, »razsvetljevanja atmosfer« kakor se izražajo naši anglikanski prijatelji, kar se dosega z razprševanjem nesporazumljenja in v vzajemnim odstranjanjem predsodkov.

»Druga oblika apostolstva je molitev; ta je vsem dostopna ter vodi naravnost in gotovo k uspehu. V soglasju z vzvišenimi nameni našega svetlega očeta vabim vse svoje vernike in tudi vse tovariše škofo, vabim vse rojake, da z vsem srcem vzljubijo vso krščansko in katoliško širokost ideje vesoljnega cerkvenega edinstva in da v ta namen žrtvujejo svoje molitve.« Tako je kardinal Mercier podpiral prizadevanje Pija XI.

Ne da se tajiti, da je velika ovira katoliškega delovanja za cerkveno edinstvo vprav tam, kjer je ne bi smelo biti, namreč v tem, da katoličani premalo sodelujejo z rimskimi papeži. ki tolikokrat priporočajo to idejo in to delo. Tudi sedanjega svetlega očeta pri tem vzvišenem delu mnogo premalo podpirajo tisti, ki bi bili prvi k temu poklicani. Kako malo umevanja je za to idejo! Zato je razumljivo, da je imel kardinal Mercier velik ugled na najvišjem mestu v veliki meri pravi tatar, ker je izmed vseh cerkvenih knezov najboljše umeval, najtopleje in najuspešneje širil idejo, ki je posebno draga sedanjemu svetemu očetu, ki z višine apostolskega prestola vidi, da je nastopila odločilna doba, katere ne smemo zamuditi.

Za naš katoliške Slovence bi bilo delovanje na tem polju mnogo lažje nego za neslovenske katoličane. Mi bi mogli na znanstvenem in na praktičnem polju bistveno pripomoči, da bi se to delo pospešilo. S tem bi najbolj koristili sebi in si priborili častno mesto med katoliškimi narodi. A dozdeva se, da bomo zamudili ugodno priložnost, ki se ne bo nikoli več vrnila. Delo se bo zakasnilo, a prehiteli nas bodo drugi narodi, ki so od tega polja bolj oddaljeni. Naj nas spomin kardinala Merciera spodbudi, da ne prezremo polja, ki nam je blizu in na katerem bi mogli toliko koristiti svojemu narodu, krščanski prosveti in vesoljni Cerkvi.

□ **Ljudski oder.** Razprodana dvorana — to je bil vsekako razveseljiv znak ob nedeljski predstavi Ljudskega odra in dokaz, kako globoko je ta organizacija zarezala med ljudstvo svoje brazde. Namenjen, da bodi matiča ljudskih odrov po deželi, je šel naš Ljudski oder letos predvsem vase. Ni bilo delo popolno, ki so ga nam podali v nedeljo, bil pa je napredek, ki nas, ki ljubimo delo, razveseljuje in napolnjuje z upom. Naravne talente ima — to moramo priznati. Zimska sezona pa naj v odru samem poglubi izobrazbo. Menda je glavna hiba izgovarjavanja in temu vprašanju se mora vodstvo posvetiti, če noče vztrajati pri golem diletantstvu. Vsi igralci so nas v drugem zadovoljili, ker je bila igra lahka. Strokovno sposobnost pa bo mogoče presoditi tedaj, ko nam bodo podali kako težje delo, Ljudski oder naj bo prepričan, da ima že številno prijateljstvo, ki bo pazno zasledovalo njegov razvoj in če izpolni nade, ki jih občinstvo na podlagi nedeljske predstave upravičeno vanj stavi, bo prostor — na solcu!

□ **Solska vest.** Ljudske šole so imele v soboto sklep prvega poletja, meščanske šole pa prihodnjo soboto.

□ **Občni zbor društva kat. rok. pomočnikov** se vrši prihodnjo nedeljo v dvorani društva kat. mojstrov v Vetrinskem dvoru.

Bled.

Dne 13. t. m. je sklicala občina Bled, zdravniška komisija in prometno društvo sestanek radi skupne reklame in določitve cen. Tega sestanka se Blejci niso udeležili temveč so poslali dopis, da je preuranjeno določiti cene, dokler ni rešeno vprašanje zdraviliških taks. Kako more danes posestnik stanovanja določiti ceno, dokler ne ve, če ne bo treba od istega plačati dva- do pet tisoč dinarjev take! Prvič se je morda zgodilo, da so nastopili Blejci tako enotno in polnoštevilno brez razlike strank — to je dokaz, kako občutno ogroža ta nesrečni sklep občine njih eksistenco! Gotovo je, da bo trajal ta energični skupni odpor toliko časa, dokler se to vprašanje ugodno ne reši. — Tudi ljubljanski in zunanji posestniki vil na Bledu so solidarni z Blejci. Iz zdraviliškega doma, radi katerega se tudi drugje plačuje taksa, se je napravila krčma, iz zdraviliškega parka je nastal neki stvor ki naj bo park, s posekanimi, obsekanimi in posušenimi drevesi — brez senca! Za 80 Din, ki smo jih plačevali doslej, bi nam moglo županstvo in zdraviliška komisija nuditi več, posebno kar se tiče prahu in razsvetljave. — Tako posestniki vil. Da pa tuji tudi ne bodo hoteli plačevati tako visokih taks, je še bolj jasno, ker za ta denar drugje že skoraj dobe stanovanja. Županovo sklicevanje na Rogaske Slatine je zelo ponesrečen dokaz! Rogaska Slatina ima lep zdraviliški dom in vse udobnosti v njem. Krasno urejane obsežne naprave, predvsem pa zdravilno vodo in kar je glavno, pridejo tja le posamezniki na zdravnikovo povelje za nekaj tednov iskat zdravja. Bled pa nima drugega kot naravne lepote. Drugemu županovemu argumentu, — da nam bo znižal davčne doklade, da pa naj se radi tega vpelje zvišana zdraviliška taksa — ne verjamemo! Prvič vemo, da smo plačevali do sedaj tako visoke davke, kakršnih v bodoče ne bomo več zmogli. Da so se pa trenutno čisto minimalno znižale doklade, je samo pesek v oči! Ker se bo znižala davčna podlaga in ker imamo plačati en milijon dinarjev dolga — če ga ne bo plačal župan sam, kot je izjavil na občinskih sejah — se bodo morale občinske doklade ogromno zvišati! Toraj je bolje, da bi molčal o tem. Blejski interesenti so bili vsi vneti za izvolitev župana Kenda, čeprav ni imel v kraju nikakih simpatij, ker so vsi pričakovali od njega kot največjega interesenta in hotelirja, da bo dosegel v prospeh Bleda več kot prejšnji župan. Tem večje je

Za tapetnike

priporoča lepe češke gradine za zimnice, pravo platno, po jako ugodnih cenah
F. in I. GORIČAR — LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 29.

danes njih razočaranje! Razen omenjene postavore zdravniškega parka, nekaj neokusnih betonskih škarp, ki temeljito kvarijo idilo Bleda, nekaj dragih plotov svojim volivcem in še nekaj razdrlih in razdrapanih cest — to je vse, kar ima g. Kenda pokazati za ogromni dolg, ki ga je napravila občina. Edino protivrednost tvori par trotoarjev, ki bi pa smeli stati le 50.000 Din. Krona vseh njegovih del pa je nezmisljeni razgledni stolp za gradom, ki je stal 60.000 Din. Če bi se postavil na Osojnico, bi imel vsaj nekaj zmisla, a sedaj stoji zjad za gradom, ki je sam najlepši naravni razgledni stolp. in ki vrhu tega zapira razgled temu nepotrebnemu stolpu. Edino sredstvo, da se rešimo pričujoče krize — ki se ne sme rešiti s povišanjem taks in s tem vzeti Bledu možnost zaslužka še v tistih 6 tednih — je amortizacija obstoječega dolga na čim več let, da se ne bo prevzel na davkih občutito. Potem eventualna opustitev zdravniške godbe, ki je ne posluša noben gost. S tem si prihrani občina 80.000 Din, če ostane zdraviliška taksa takakot je bila do sedaj z godbeno vred. V prvi vrsti naj se pa stremi za tem, da bo Bled, ki je bil lansko leto polovico prazen, napolnil tudi to polovico in da bo imela občina s sedaj obstoječimi taksami polovico več dohodkov. To je edini izhod!

Mežiška dolina

Prosveta. Prvo nedeljo letošnjega leta je uprizorilo prosvetno društvo v Guštanju igro »Božični večer sirote« v dvorani gosp. Franca Lečnika. Igralo se je pred napolnjeno dvorano prav dobro in se igralcem na tem mestu zahvaljujemo za izborni užitek.

Nekoliko statistike. V guštanski župniji je bilo lani 54 krstov (1924: 61), med temi zakonskih 45; vsak sesti otrok je nezakonski (1924: 4), po odstotkih je bilo 83 odstot. zakonskih. Porok je bilo 11 kakor prejšnje leto. Umrlo je 35 oseb (1924: 25), od teh pod šestimi leti 13. Najstarejši možki mrlci je dosegel 82, in najstarejši ženski mrlci 81 let. Župnija šteje 2116 duš in ima 254 hiš.

Volitve v občinske odbore. Dne 17. t. m. bi se morale vršiti volitve v občinske odbore občin Tolstivrh, Kotle in Guštanj. Občina Tolstivrh je kmečka občina, a biva tam tudi precej v jeklarni zaposlenih delavcev. Ker voli Tolstivrh 17 odbornikov, niso mogli socialisti sestaviti posebne liste, ker 74 »kalinov« niso mogli dobiti. Zato je izostala volitev tam, že od začetka, ker je bila predlagana samo lista SLS. Drugače je bilo v sosednji občini Kotle, ki voli samo 9 odbornikov in 4 namestnike. Tam se je posrečilo komunističnemu agitatorju Matiji Gradišniku spraviti skupaj na poseben način dotično številno kandidatov in videl je že pred seboj županski stolec, kjer bo on počival od trudapolnega dela v tovarni in v občini. Pa jo! ta smola! Med kandidati so bili tudi taki, katerim je oblast odrekla možnost občinskega odbornika. Še večja smola je bila, da se niso na kandidatski listi predlagani osebno podpisali, oziroma podpis se niso dobili kakor zakon veleval. Še v soboto pred volitvijo je moral eden od predlaganih k okrajnemu glavarju in se tam izpovedati, kako je prišlo njegovo ime na kandidatno listo. Posledica je pa bila končna, da je bila ta lista razveljavljena in tako ostala tudi tukaj le ena lista SLS. Kajne, g. Gradišnik, to je malo hudo, da ste pogoreli na tak način. Kako bo pa zdaj s ceno mimo vašega stanovanja? — V Guštanju samem so pa volitve izpadle, kakor se je pričakovalo. Delalo se je s terorjem v časopisih (Delavska politika, Volkstimme) in grozilnimi pismi. Grozili so trgovcem in obrtnikom z bojkotom in marsikaterega s tem odvrnili, da se ni poslužil volivne pravice. Agitacijo so imeli res izborna, vodil jo je znani komunist Lovro Kuhar, ki si je pri tej priliki kupil klobuk kakor njegov somišljenik Dittiger, da sta pridobila enega obrtnika; zdaj imamo torej v Guštanju tudi agitacijske klobuke. Od 17 odbornikov so dobili 13, pomembna številka. Upamo, da bodo volitve razveljavljene, ker kakor gre govorica, se je radi terorja vložila pritožba.

Trafika. V trgu z okroglo 1400 ljudi z veliko okolico imamo samo eno trafiko, ki je odprta šele ob 8. uri večkrat tudi pozneje, do 12. opoldne; ob 2. ali pozneje do 6 ure Delavci in kmetje, ki prihajajo rano zjutraj v trg po opravkih, morajo čakati do otvoritve. Umestno bi bilo, da bi se otvorila še ena trafika, kar naj finančna oblast vpoštevata.

Glasovnice za Delavska zbornica se delijo strankam v jeklarni osebno, tako da temu ni oporekati, kaj se pa pozneje zgodi, ni znano. Le toliko vemo, da je v jeklarni vse prepleteno s kandidatskimi listi.

Sedaj pa eno vprašanje. Pred leti se je iz sedanje Avstrije priselil obrtnik. Bil je tukaj še drugi popolnoma istega imena. Na podlagi domovinskega zakona je bil drugi, ki je že dlje časa tukaj (nad 10 let), sprejet v občinsko zvezo. Dekret o novem domovinstvu je pa dobil prvi, ki še ni bival 10 let tukaj, ampak komaj 5 let. Drugi dekretu sploh ni dobil. Ali je smatrati prvega za tukajšnjega občana ali za Avstrijca? Dekret se mu je na tak način

V izpolnitve podatkov o življenju tega znamenitega moža, o kojega smrti smo poročali že v številki od 24. t. m., navajamo še:

Désiré Joseph Mercier se je rodil 21. novembra 1851 v Chateau de Castigier blizu Braine d'Alleud pri Malinesu v Belgiji. Studiral je pridno, l. 1870. je vstopil v semenišče v Malinesu in bil v mašniški posevečen l. 1874. Svoje študije je nadaljeval na vceučilišču v Lovanju in je potem postal profesor filozofije na semenišču v Malinesu, leta 1882. pa na lovanski univerzi L. 1906. je po smrti kardinala Goenssa postal nadškof v Malinesu in primas Belgije. 15. aprila 1907 pa je bil imenovan za kardinala. Kot profesor filozofije je obnovil skolasitko in napisal mnogo del; najvažnejša so »Psihologija« (1892), »Logika« (1894), »Splošna metafizika« (1894) in »Splošna kriterijologija« (1899). Pod nemško okupacijo je kluboval vsem trem nemškim generalnim guvernerjem: von Bissingu, von Falkenhaynu in von der Lanckemu. Dal se ni od nobenega ustrahovati, dasi so Nemci napeli vse sile, da ga pripravijo do molka in bi se ne bili ustrašili niti ječe ali pa še kaj hujšega. Če bi se ne bali sv. stolice, ki ga je ščitila in na javnega mnjenja celega krščanskega sveta. Znamenit je Mercierjev pastirski list »O patriotizmu in vztrajnosti na novega leta dan 1915, v katerem je javno ozgoval nemško nasilje. Odšel je nato v Rim k papežu in vrnivši se početkom l. 1916. zopet objavil pastirski list proti nemški tiraniji v Belgiji. Nemški generalni guverner ni mogel več drugega kakor da ga je ostro posvaril. Kardinal je tudi po mestih pridigoval zoper krivično nemško okupacijo. Po vojni je odpotoval v Ameriko, da nabere denarja za kat. univerzo v Lovanju, ko so jo bili Nemci zadržali. Znamenit je datum aprila 1924, ko se je o priliki njegovega 50 letnega mašnega jubileja vrnila velika slovesnost, na kateri so odlikovali kardinala bratji Albert, predsednik francoske republike in zastopniki vseh zaveznih držav.

potomoma dostavil, kar pa tedaj ni mogoče
odbor ni popravil.

Revisija v uradih za zavarovanje delavcev.
Vsled nerednosti, ki so v zadnjem času prišle
na dan v raznih uradih za zavarovanje delav-
cev, je minister za socialno politiko v spo-
rurnu z Glavno kontrolo odredil revizijo vseh
navedenih uradov.

Trbovlje

☆ **Lista izrebranih dobitkov loterije**
Dijaškega podpornega društva je na razpolago
v Društvenem domu. Dobitki se bodo dobili v
Ljubljani od 1.—28. februarja. V ta namen je
treba tri dni preje sporočiti odboru DPD šte-
vilko izrebrane srečke. Srečko je treba iz-
ročiti ob prejemu dobitka.

☆ **Socialistični shodi.** V soboto popoldne
je primarkal cel kordon agitatorjev za De-
lavsko zbornico v Trbovlje. Napovedana sta
bila kar dva socialistična shoda. Enega so
imeli kakor jih imenuje delavstvo; 2. shodi
socialisti v Delavskem domu, drugega pa
Bernotova skupina pri Fortju. Na prvem
mestu so nastopili kot govorniki gg. Stukelj,
Peterkovič in Svetek iz Ljubljane, neoziraje se
na domače govornike, ki so se radi pokazali
na odru, zavedajoč se, da imajo vendar enkrat
mir pred komunisti, ki so jim delali zadnja
leta toliko preglavice, ob sedanjih volitvah pa
pozabili svoja »načelnica« stališča in se združili
z socialpatrioti, kateri edini so krivi današnje-

ga obupnega stanja delavstva. Vsi govorniki
so se največ bavili z agitacijo v Delavsko
zbornico. Sramežljivo je g. Svetek pristal, da
Delavska zbornica do sedaj še ni naredila nič
za delavstvo, seveda ni povedal, da je Del.
Zbornica v njihovih rokah kakor tudi vse
druge socialne institucije. Da ni v Sloveniji po
njegovem mnenju nasilja, temu so se vsi
navzoči delavci pomenljivo smehljali. G. Peter-
kovič si je pa poprej vse glavne točke svo-
jega govora izpisal iz Zakona o zaščiti delav-
stva in sicer demagogično zahteval od vlade,
kar je že uzakonjeno, medtem ko današnja
Del. zbornica ni zna la tega zakona štiti. Na
dnevnom redu shoda je bila tudi točka o
redukciji delavstva. O tem se je bore malo
govorilo, bila je samo vada za shod. Kako bi se
redukcija delavstva ustavila, ali kako bi se
tem revežem pomagalo, ni nikdo vprašal. Po
shodu, ki se je končal brez vsakega navdu-
šenja, je pa eden naših pobiral glasovnice in
jih lepo število prinesel v tajništvo »Strokovne
zveze rudarjev«. Delavstvo pa tudi mi kli-
čemo: Organiziraj se, pa ne pri socialdemo-
kratih, nego v naši Strokovni zvezi rudarjev!
To društvo ti je pomagalo največ zadnja leta
in hoče pomagati tudi v bodoče brez fraz in
farbarij.

☆ **Lovsko društvo »Jelenca-Hrastnik«**
Trbovlje opozarja vse posetnike psov, da bodo
lovski čuvaji uničili vsakega lovečega psa v
času lovpusta po društvenih loviščih Marija
Reka in Trbovlje. — Odbor.

Volitve v Delavsko zbornico.

Delavska zbornica in soc. demokracija.

Fran Erjavec nadaljuje svoj članek o
»Delavski zbornici« v Socialni Misli (številka
2) takole:

»Za delo v delavski zbornici v preteklih
štirih letih pa nosijo vso odgovornost različne
socialno-demokratske frakcije, katerim je iz-
ročila SDS pri imenovanju prvih članov glede
na svoje intimne odnose z njimi zbornico v
upravo. Socialisti so imeli absolutno večino v
plenumu ter v upravnem odboru zbornice in
iz njihovih vrst je tudi vse uradništvo. Res je,
da je bilo v opisanih razmerah nemogoče raz-
viti delavnost, kakršna bi bila zlasti še glede
na težak današnji položaj našega delavstva ne-
obhodno potrebna, vendar je bilo tudi v teh
razmerah dovolj prilike, da so mogli pokazati,
kaj hočejo in kaj znajo. Njih lastno poročilo
za prva leta je živ dokaz popolnega nerazume-
vanja nalog take važne institucije ter popolne
nesposobnosti za zastopstvo najvitalnejših de-
lavskih interesov. Skoraj vse njih delo vsa
tri leta se je nanašalo na intervencije, za ka-
tere je bila pozvana in na oddajo mnenj o ne-
katerih pravilnikih in naredbah raznih mini-
strstev, dočim o kakem iniciativnem in ustvar-
jajočem delu skoraj ni sledu. To, kar je delala
in naredila doslej naša delavska zbornica, bi
lahko in morala narediti prav vsaka povprečna
delavska strokovna organizacija, dočim bi mo-
rali pričakovati od zbornice, ki razpolaga pač
z vse drugačnimi sredstvi tudi vse kaj drugega.

Slovenija zadnja leta ječ pod gospodar-
skim izžemanjem od strani osrednje vlade,
vse panoge gospodarskega življenja propadajo,
kar povzroča vedno obupnejši položaj delav-
stva, velik del zakonitega socialnega varstva
je že leta in leta le na papirju, socialno poli-
tičnim zavodom se čemogoča vsako uspešno
udeleževanje in dan za dnevno doživljamo narav-
nost protizakonite akte od strani posameznih
ministrstev v škodo delavstva, a kako je reagi-
rala naša delavska zbornica na vse to? Par
vodenih resolucij, par revnih dopisov in pri
koncu smo. Nekaj krat sta v zadnjih letih
zborovala plenumi zbornice in njen upravni
odbor, a sposobna nista bila niti za eno večjo
akcijo v prid stanu, ki sta ga bila dolžna za-
stopati, niti ena večja iniciativa ni vznikla iz
zbornice, niti eni grozeči krivici delavstvu se
nista znala upreti, niti enega gibanja izvesti,
niti eni upravičeni zahtevi dati primerne
povdanka. Dočim je zbornica za trgovino, obrt
in industrijo pravo zatodišče in opora podjet-
nikom, njene se je pa prava revija slovenskih
gospodarskih razmer, pa velika večina delav-
stva niti za ekstenzo delavske zbornice do
teh volitev sploh vedela ni. Njih lastno de-
lavno poročilo je dokument idejne revščine in
akcijske nesposobnosti, zato je bilo za naše
delavstvo vprav fatalno, da je bilo zastopstvo
njih interesov izročeno v take roke. SDS, za-
stopnica naše kapitalistične reakcije je dobro
vedela, kaj dela, ko je izročila Delavsko zbor-
nico našim socialno-demokratskim frakci-
am...

ZADNJI DNEVI

Še danes in jutri, v sredo 27. t. m., je čas,
da delavci in delavke dvignejo glasovnice pri
poslovalnicah okrožnega urada za zavarovanje
delavcev.

Kdor ne dvigne kuverte in glasovnice, ta
dejansko glasuje za nasprotnike. Nujno torej
prosimo: opominjajte in poučujte, da ne ostane
nobena glasovnica nedvigljena. Vsak naj vzame
seboj kakvo izkazilo.

NABENE GLASOVNICE GLAVNEMU VO- LIVNEMU ODBORU PO POSTII

V vsako kuverto mora uradna glasovnica
in naš glasovalni listek. To dvojje oboje, dru-
gega nič.

Na »oddajni list« se vsakdo podpisuje. Tega
»oddajnega lista« ne trgajte proč.

Pravilno opremljene kuverte pošljite pod
posebnim svojem priporočeno na tajništvo Slo-
venske ljudske stranke, Jugoslovanska tiskar-
na, Ljubljana.

Nečuten teror JDS v Laškem.

V četrtek, t. j. 21. 1. 1926. je imel v Piv-
nici v Laškem javen shod g. dr. Pivko. Ob tej
priliki je rekel laški župan g. dr. Roš sledeče:
»Apeliram na delavstvo, kot delojemalce, oso-
bito pa na delodajalce, da poberejo glasovnice,
jih nesejo meni, oziroma izročijo našemu taj-
ništvu SDS in to jih bo poslalo tja, kamor spa-
da« in da bo častno. Izvajajo se pa teror od
demokratske strani na sledeči način: V piv-
varnici v Laškem je 56 uslužbencev. 23. t. m.
ob petih so se delile glasovnice tako: Pri de-
litvi so bili navzoči: Hasenörel, Cejhen Vladi-
mir, Marzidovšek Miloš in Siljan. Povedali niso
nikomur, zakaj pravzaprav gre. Povedali so
samo, da so volitve za Delavsko zbornico. Niso
pa povedali, koga kdo želi voliti. Glasov-
nice niso niti enemu dali. Vsak je moral
kuverto podpisati in ta komisija je glasovalni
listek opremila s kandidatskim listkom »Rudolf
Juvan«.

Prosimo vas nujno, ukrenite, da se take
volitve takoj ovržejo in razpišejo vnovič in da
se voli s kroglicami kakor pri državnozbornih
volitvah! Sedanji način je sama goljuzija, kakor
je slovenski narod ni doživljal. Ko so naši de-
lavci zahtevali glasovalne listke in kuverte,
so odgovorili: »To mora ostati pri nas. Nič
je ne dobi v roke.« Priče so na razpolago.
Če bo pa še obstojal sedanj način volitev,
prosim ukrenite, da se glasovnice delijo ob
navzočnosti g. glavarja Pinkave, ozir. g. vlad.
tajnika Maršiča. Drug način je sama sleparija.
V kuvertah so imeli že vse pripravljeno s kan-
didatno listo »R. Juvan«. V rudniku Huda Ja-
ma se godi isto. Pobiral je glasovnice paznik
Peklar.

KAKO SAMOSTOJNI DEMOKRATJE DE- LAJO ZA ŽERJAVOVO LISTO.

Da ne bo izgledalo v javnosti kakor da
so Žerjavovci pozabili, kako se volitve po bal-
kanskem delajo, odkar to pri nas socialisti prak-
tirajo, naj sledi poročilo s Studenca pri Ljub-
ljani:

Med treznike v umobolnici je razdeljeval
kuverte neki Viktor Rožanc. Prinese kuverto
Matevžu Praprotniku. Ta pogleda in vidi, da je
v kuverti listek za Žerjavovce. Praprotnik mu
noče podpisati. Viktor Rožanc pa le po vzame
kuverto nazaj, pa je bilo opravljeno. Isti
prinese Francu Jančarju kuverto. Ta hoče po-
gledati, kaj je v kuverti, pa ni mogel, ker je
bila že — zapečatená. Ko je hotel vedeti, kak
listek je notri, se mu je reklo: »Mj volimo
krščanske socialiste. Notri je Terseglav.« Jan-
čar je verjel in podpisal. Ko je zvedel od dru-
gih, da je prevaran, je zahteval kuverto nazaj.
Rožanc mu je ni hotel izročiti, ampak je rekel,
da jo je strgal. Gadnak Mariji je tudi noče
dati, češ da je ni. — Pričimniti je, da je bilo
dovolj kuvert dostavljenih. — Tako dela samo-
stojni demokrat Rožanc. Upamo, da ga držav-
no pravdnštvo ne bo pozabilo, ker so priče
za vse to na razpolago.

SE NEKATERE MANIPULACIJE.

Iz Murske Sobote nam pišejo, da tamkaj
neki Komavli razdeljuje kuverte in glasovnice
tudi takim, ki bi jih morali dvigniti po navo-
dilih glavnega volivnega odbora osebno. So
slučaji, ko je prinesel na dom, dal podpisati,
ne da bi volivec kaj vedel, potem pa mirno
spet spravil kuverto v žep in odšel.

Prosimo, da se tega gospoda in njegovo
postopanje natančneje ogleda, ker je baže urad-
nik borze dela.

Laško. Poročali smo, da je neki paznik
strahoval delavstvo pri razdeljevanju kuvert.
Popravljamo, da doletnik ni socialni demokrat,
ampak samostojni demokrat. Vsekakor je zelo
»demokratičen« mož.

V tovarni Franc Derenda v Ljubljani se je
grozilo od strani podjetja, da oni, ki ne lodo
glasovali za Juvana (t. j. za Neodvisno del.
listo), ne dbe več dela v tovarni. Tako se je
grozilo tam zaposlenima Jarcu Ivanu in nje-
govi ženi, katere sta zahtevala glasovnice za-
se, a jih nista dobila.

Pri trvdki Batjel, Karlovska cesta, je raz-
deljeval kuverte neki Čotič. Mlašim delavcem
ni dal glasovnice, ampak samo kuverto. Ko so
te opazili, so zahtevali še glasovnice. Ta pa
jim je mirno izjavil, da jih nima. Tako so spet
delavci od osrečevalcev delavstva — sociali-
stov oropani volivne pravice.

Beleške

△ Tudi pri posvetoivanju o trgovinskem
ministrstvu v finančnem odboru se demokratska
tigr nista premaknila iz svojega brloga,
da bi branila interese slovenske obrti, trgo-
vine in industrije ter opozorila na protisloven-
sko stališče gg. Saviča in Kalafatoviča glede
naše industrije, ki jo hočeta la dva gospoda
popolnoma demonirati. Pač pa se demokratska
tigr pereta v »Jutru«, da nista člana finanč-
nega odbora. Če tudi nista člana, gotovo pa
je, da sta namestnika in vsak dan lahko vstopi-
ta v odbor in tam povzdigneta svoj glas za
slovenske volivce. Toda slovenski demokratje
so si od kluba izprosili izjemno stališče, da
jim ni treba nastopiti proti sedanji vladi, ker
bi s tem spravili v nevarnost oba slovenska
velika župana in finančnega delegata, ki pri-
padajo k njihovi stranki. Smešna je trditve v
»Jutru«, da Demetrovič in Popovič branita tu-
di interese »mnogo bolj« nego gg. Puše-
njak in Kulovec, tako smešno, da pred slo-
vensko javnostjo o tem ni treba izgubljati be-
se. Ne samo volivci naše stranke, ampak vsi
pravično misleči Slovenci brez razlike strank
priznavajo, da sta marljivo in večše zastopala
slovenske interese v finančnem odboru. Na-
sprotno pa je dejstvo, da se dr. Žerjav in Piv-
ko niti enkrat nista pojavila v finančnem od-
boru. Kakor Pucljevo tako je tudi njih mol-
čanje le novi dokaz, koliko so jim potrebe in
želje volivcev resno na srcu.

△ Napredna koncentracija še vedno dela
skrb »Jutrovcem«. Narodne socialiste imajo
že na vrvi. Koliko so stale te vrvice, o tem
seveda zgodovina molči. Dr. Niko Zupančičeva
struja v radikalni stranki pa je že od zadnjih
volitev bliže demokratom nego radikalom, če-
prav si v Belgradu še domišljujejo, da je dr.
Zupančič edin pristen radikal v Sloveniji. Kri-
stanove, dr. Korunove in Makučeve zveze z
samostalnimi demokrati pa itak ne datirajo od
včeraj. Zjad naskakujejo Pucljeve in Prepelu-
hove trdnjave za koncentracijo. Zato nedeljsko
»Jutro« zopet proglašalo deslo, »da naj hitre vsi
dobri naprednjaki nazaj pod staro, edino do-
sledno, napredno in narodno (slovensko?) za-
stavo SDS.« Hlilost pa nikjer ni dobra, zato
so »naprednjaki« pač rajši počasni.

△ Železniška zveza Slovenije z morjem
je propala vsaj do novega proračuna in to po
zaslugi člana sedanje vladne večine g. Puclja
in njegovih tovarišev. Sedaj lahko do te dobe
posodi Prepeluh Puclju eno »dolenjsko želez-
nico« ki jo je svojčas teden za tednom vozil
po »Avtonomistu«.

△ Samostojni demokrati proti interesom
Slovenije. »Jutro« opetovano laže, da so naši
poslanci odobrvali proračun vojnega mini-
strstva. Dasi smo to laž že opetovano ovrgli,
vendar ne da »Jutro« miru. Naj bi to ubogo
»Jutro« pometalo pred svojim pragom, pa bi
mu ne bilo treba stikati za ležmi. Zastopnika
SDS gg. Popovič in Demetrovič nista v vsej
proračunski debati niti besedice zini-
la, za dobro Slovenije. Nasprotno! V včerajšnji
debati o prosvetnem ministrstvu sta javno po-
kazala, da sta proti kreditom za slovensko uni-
verzno. Samostojno demokratska stranka v fi-
nančnem odboru je složna z drugimi srbskimi
strankami briskirala vse slovenske zahteve.

Špodi SLS

V D. M. v Brezju pri Mariboru je bil
24. januarja shod SLS, ki je bil dobro ob-
iskan. Zborovalci so prišli iz vseh okoliških
vasi. Predsedoval je g. Fr. Maher. Govorili
so: nar. posl. Fr. Žebot, dekan Sagaj, de-
lavca Mikl in Polše in posestnik Florjančič.
Na shod je prišel tudi radičevce Kobale, ki
pa je med splošnim pritiranjem izjavil, da
soglašja in odobrava izvajanja naših govornikov.
Eden zapuščen socialist se je skrival
v kotu in ni upal nastopiti. Zbor je izrekel
Jugoslov. klubu z vsemi proti enemu glasu
popolno zaupanje.

Čuvajte svoj obraz

Škodljiva nenaka mila, ki Vam napravljajo izkušnje.
Skodljiva nenaka mila, ki Vam napravljajo izkušnje.
Škodljiva nenaka mila, ki Vam napravljajo izkušnje.
Škodljiva nenaka mila, ki Vam napravljajo izkušnje.
Škodljiva nenaka mila, ki Vam napravljajo izkušnje.

Knjige in revije

Dr. Janko Kotnik, Slovensko-francoski slo-
var s seznamom nepravilnih glagolov. Založila Ju-
goslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vez. izv.
70 Din. — Po svetovni vojni se je težje gledi-
znanja tujih jezikov slovenskega naroda pomak-
nila od nemščine k francoščini in čez deset let bo
znal vsak izobražen Slovenec francosko, kot je
znal svoje dni nemško in ker je v srednjih šolah
francoščina upeljana že v drugem razredu, se bo
naš dijak v sedmih letih že prav dobro navadil te-
ga svetovnega jezika naših političnih zaveznikov.
Za o moramo samo z največjim veseljem pozdravi-
ti dejstvo, da je Jugoslovanska knjigarna izdala
prepotrben slovensko-francoski slovar. Besednjak
je plod mnogoletnega dela in truda priznanega
strokovnjaka dr. Kotnika. Ima približno 25 000
slovenskih izrazov, besed-izločnic, franco-kih be-
sedil pa skoro še erkrat toliko. Ako s 1000 besed-
damj za silo že govorimo tuj jezik in se za prvo
potrebo lahko s 1000 besedami izražamo, in ako
vemo, da povprečen inteligent v jeziku, v katerem
govori, ne rabi več kot 5000 do 8000 besed, nam
obilica besednega zaklada v tem besednjaku ne
samo imponira ampak nas naravnost preseneti. S
pomočjo tega slovarja bo učenje francoščine pra-
va igra. Trgovci bo segel po njem, listku bo iz-
borni služil, vsakomur, ki bo iskal francoskega
izraza, bo prišel prav. Vsebuje tudi najskrajše
besede slov. besednega zaklada, obravnava vse
stroke, od filozofije do vsakdanjih potreb prepro-
ste govorice, od znanstva do zabave, od re ne pla-
ti do humorističnega shvačanja. Tudi na frazeolo-
gjo se v polni meri ozira. Koncem knjice je pri-
delan še vpolni potreben seznam francoskih nepra-
vilnih glagolov, ki je prava tlažba vsakemu ne-
francozu. Knjiga je priročna in zelo okusno
opremljena, tisk lep, jasec čist in nepremajhen,
papir prav dober, tako da lahko trjimo: zlato je-
dro v okusni oprmi. — Istodnevno opozarjamo na
dr. Janko Pretnarjev Francoško-slovenski slovar,
ki stane vezan 70 Din.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Torek 26. jan.: Zaprt.

Sreda 27. jan.: Zaprt.

Četrtek 28. jan.: HENRIK IV. Red A.

Opera.

Začetek ob 8 zvečer.

Torek 26. jan.: SRCE IZ LECTA, POZIV NA
PLES, CAPRICCIO ESPAGNOLE, Red F.
Sreda 27. jan.: ZVEDAVE ZENSKA, Red D.
Četrtek 28. jan.: Vojaška predstava. Izven.

Gostovanje ljubljanske drame v Celju, na-
znanjeno za prihodnje sredo, je preloženo na za-
četek februarja. V sredo dne 27. t. m. ostane ljub-

Turistika

Kranjska gora. Ob 7 — 10° C, barometer se
dviga, brez oblovov, prišč suh, snež 60 cm, saninec
in smuka ugodna.

Dolnjska Bistrica. Ob 7 — 9° C, vreme jasno,
snega 60 cm, smuka in saninec ugodna.

Naznanila

Slovenska krščanska ženska zveza ima svojo
redno sejo danes v torek ob 5 v Jugoslovanski
tiskarni.

VI. biblični večer za izobražence bo jutri
v sredo ob pol 8 v predavalnici Doma za duh vaju.
Predava mrgr. dr. Ujčič. Etični problemi v evan-
geliju sv. Mateja.

Jugoslovansko društvo za proučevanje an-
gelskega jezika naznanja svojim članom, da se
vrši članski sestanek mesto v sredo 27. t. m. po-
polodne, zvečer ob 20. uri v damski sobi kavarne
»Union«. Po želji revije na razpolago. Tajništvo in
knjižnica pa poslujeja še vedno od sredah od 17.
do 19. ure. — Odbor.

Učiteljsko pevsko društvo. Odbor učit. pev-
skega društva obvešča, da se bo vršila prihodnja
pevska vaja 31. I. ob 9 v Glasb. Matici in bo
trajala do 2. II. Ker je to zadnja vaja pred kon-
certom, prosimo točne udeležbe vseh. Prinesite se-
boj tudi pesmarico. Pevce in pevke, ki so se v
začetku sezone vpisali v društvo in dobili note po
pošti, pa se niso udeleževali pevskih vaj, prosimo,
da vrnejo note na naslov Mirko Dermelj, učiteljski
gluhonemih v Ljubljani.

Društvo namestencev mestnega dohodarstva-
nega urada v Ljubljani priredi dne 6. februarja od
časa svojega obstoja prvo veselico v veliki dvorani
mestnega doma s pričetkom ob osmih zvečer do
štirih jutraj. Za izborno godbo, domačo zabavo in
najboljšo postrežbo je preskrbljeno v najboljši
meri. Ker je čisti dobiček namenjen društvenemu
podpornemu skladu, se priporočamo za obilen obisk.
Odbor.

Ustanovni občni zbor društva »Zveza absol-
ventov rudarskih šol«, katerega pravila je gospod
veliki župan že potrdil, se vrši v Trbovljah na ne-
deljo 31. januarja 1926 ob desetih dopoldne v po-
sebni sobi gostilne g. Antona Volker. Tovariši, ab-
solventi rudarskih šol, bivačiji na ozemlju ljub-
ljanske in mariborske oblasti, jugoslovanski držav-
ljani, pokažite in poskrbite za čim številnejšo ude-
ležbo. Srečno! — Pripravljalni odbor.

Naše prireditve

Kat. prosv. društvo v Borovnici priredi v ne-
deljo dne 24. januarja ob treh pop burko »Svete«.
Krekovna prsčevta v Ljubljani. V nedeljo dne
31. januarja občni zbor ob petih popoldne. Pred
občnim zborom skiptično predavanje: Sv. Tarci-
zij, junak iz dobe katakomb. — Zjutraj ob pol
sedmih sv. maša s pridigo. Vse društvenice po-
vabljene.

Abstinentno akademijo s prav pestrnim spo-
redom so priredili člani in članice podružnice Svete
Vojske na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani,
v nedeljo dne 24. januarja 1926 ob pol treh po-
polodne v dvorani Rokodelskega doma. Po kra kem
pozdravu je predsednik podružnice razložil pomen
današnje akademije. Nato so se pričele izvajati
posamezne točke: Recitacija: Mens sana in cor-
pore sano, katero je tovariš Roth prav lepo pred-
našal. Sledile so: »Duševna zaostalost« in »Demon«,
ki sta žela burno odobravanje. Nato je sledil pri-
reditveni govor tovariša Seibitza, ki je v izbranih
besedah razložil in dokazal, kako škodljivo je pi-
jančevanje, kako alkohol škoduje duši in telesu.
Pozval je vse navže, da kolikor je v njih moči,
priporočajo z besedo in dejanjem, da se abstinenci-
ca razširi med ljudstvom in sploh predvsem med
mladino — kot bodočo nositeljico, braniteljico in
tvoriteljico naše domovine. Šaljivi prizor »Major
in njegov sluga« je žel očividno največje odobra-
vanje. Kot zadnja točka se je izvajala burka »Bu-
cek v strahu«, pri kateri so se ljudje nasmejali več
kot dovolj ter so tako mogli odnesti najboljše utise,
da se med dilaštvom vendarla nekaj stihla. Jamak!

Znanstvo.

Psihoanaliza.

Se predno je pri nas kdorkoli kaj napisal ali povedal o psihoanalizi, so naši listi po inozemskem tisku posneli senzacionalno vest: nekje — v Ameriki, če se ne motim — je živčno bolan mladenič, ki ga je lečil zdravnik po moderni psihoanalitski metodi, storil samomor; juristi so okrivili psihijatra in njegovo metodo in dvignili glavo proti psihoanalizi. — Funkcija dnevnega tiska je ta, da sledi z neodoljivo brzino drvečemu javnemu življenju, da beleži politične, družabne in kulturne veličine in senzacije dneva in tako tvori neko vez med publiko, širokim svetom in žarišči življenja. Ni njegov poklic, da bi izrekal poslednje besede v sodbi o novih kulturnih pojavih in odkritjih. Toda baš zato, ker je tako tesno zvezan z vsakdanjim življenjem in ker tvori korekta večnega vsakdanjega kruha dušam množice, je dnevni tisk najbolj v stanju, da pomaga novim kulturnim dogodkom do popularizacije, to se pravi do njih pravičnega razumevanja pri publiku. V tem bi bila ena njegovih poglavitnih nalog.

Prvi, ki je pri nas pričel razpravljati o psihoanalizi, je socialno-pedagoški krožek na univerzi. Ob priložni udeležbi učiteljstva, dijaštva in drugega občinstva je ta krožek v poslednjih treh tednih na učiteljski prireditelji troje zanimivih predavanj: o Freudu in njegovi teoriji panseksualizma (dr. Bartol), o psihoanalizi in vzgoji (univ. prof. dr. Ozvald), o psihoanalizi in razlagi sanj (dr. Bartol; samo tega ne vem, čemu spravljajo v promet germanizem »izlaganje«, in da še bolj bo v oči, pišejo v listih in na lepakih brez vsakršne potrebe: izlaganje = Auslegung).

Psihoanaliza je delo dunajskega psihijatra pros. Sigmunda Freuda. Zdravniku za živčne in duševne bolezni, ki je bil doslej navezan samo in izključno le na zunanje simptome pri zdravljenju svojih pacientov, ki v mnogih primerih ni zamogel razbrati organske, vzročne zgradbe danega bolezenskega pojava, je odprla čisto nov svet: napotila ga je k podzavestnemu doživljanju bolnikovemu, kajti postavila je tezo, da tu tiči vzrok večini duševno-abnormalnih pojavov. Ta trditve je pri razumevanju kritik spčetka vzbudila očitke, da je psihoanaliza od tistih misterioznih tajnih »ved«, ki se za denar po sejnih razkazujejo lahkovernim gledalcem. Ko pa je rodila prve uspehe, je padel ta predsodek in danes se vsak mlad nemški psihijater pa tudi pedagog, ki se ne da voditi le po tradicijah, s pridom okorišča z novimi metodami, v Franciji in Angliji pa smatrajo za stvar bon-tona, da zna človek v družbi reči kakšno o psihoanalizi.

Ena kardinalnih trditev psihoanalitskega nauka je: človeška psiha je zgrajena iz dveh neenakih polovic, iz zavestne in podzavestne; po obsegu je podzavest bogatejša od prve, v njej se dogaja več in odločilnih doživljanj in zlasti oni, ki igrajo glavno vlogo pri živčnih in duševnih boleznih. Psihologija razpravlja o pojavih zavestne, psihoanaliza o pojavih podzavestne duše.

Človek v družbi ne nastopa takšen, kakršen je sam po sebi od nature. Z ozirom na

etiko in druge norme kulturnega življenja mora svojo osebnost izoblikovati in prilagoditi. Utajiti mora marsikako poželenje in misel in jo zatreči sam vase. S tem pa seveda, da se je trenutno premagal, tega nagona ali potrebe še ni iz svoje duše eliminiral. V podzavestni tli še dalje, tu pa tam se v svoji nadelčnosti vrača v zavest, ali pa, pod skorjo zavestne duše skrit, kuje in zastruplja človeka in pozneje morda povzroča nevrozo, histrijo, neurastenijo itd.

Druga trditev Freudova, da so vsi človekovi nagoni v bistvu seksualni, seveda je na prvi pogled ni sprejemljiva. To mnenje bo brez dvoma razvoj psihoanalize sam korigiral. Jasno pa je, da je seksualni nagon eden najsilnejših v človeški naturi in je zato njega vloga v psihoanalizi jako velika.

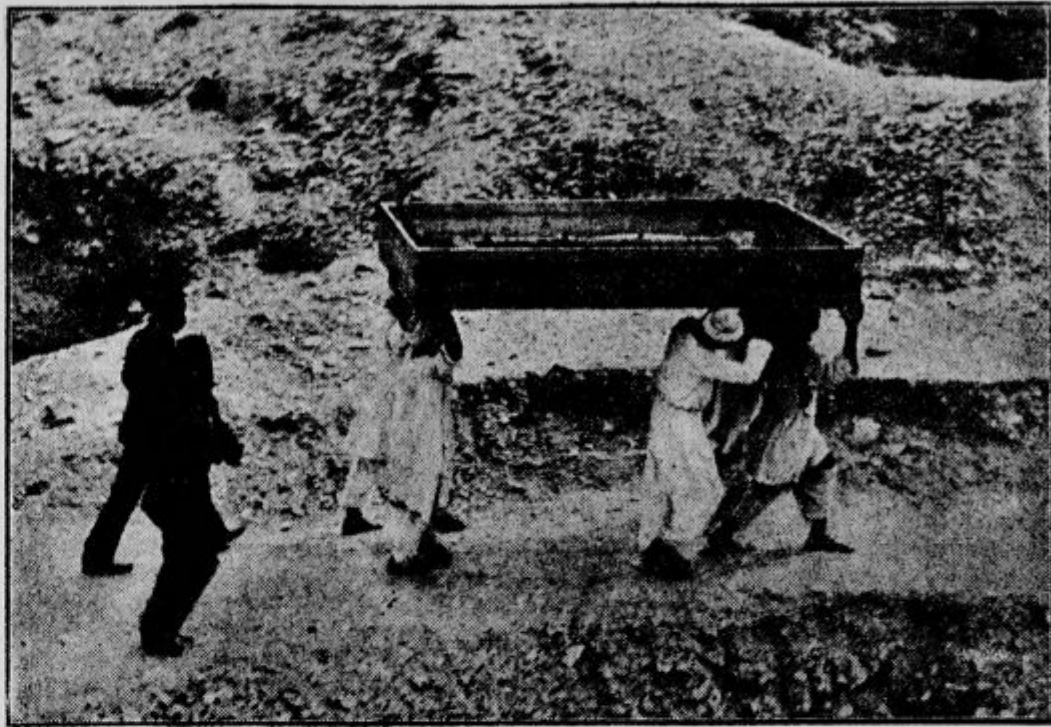
Zdravnik - psihoanalitik stopi v tesen duševni kontakt s pacientom. Ko si napravi jasno sliko o njegovi bolezni, skuša iz njegovega tekočega in zlasti minulega življenja poiskati momente, ki imajo kakršnokoli zvezo s patološkim pojavom. Pacient je morda kdaj doživel dogodek, ki se mu je kasneje zbrisal iz zavestnega spomina, pod zavestjo pa živi dalje in snuje in truje; morda se mu je kaj čisto na skrivnem vtihotapilo v dušo, o čemer si nikoli ni bil in si je zdaj še toliko manj na jasnem. S tem, da zdravnik pacienta koncentrira na njegovo notranjost, da z njim vred skuša dognati kavalne odnose med njegovim življenjem in boleznijo, in če pri tem prizadevanju več ali manj uspe, se mu posreči iz bolnikove duše izluščiti zastrupljajoči nagon, misel itd. in ga tako ozdraviti.

V ponazoritev tega abstraktnega razlaganja — en primer, ki ga pripoveduje dunajski psihijater - psihoanalitik.

Mlada žena se je nenadoma znašla v neznozem razvrzanem živčnem stanju. Vsako noč jo morijo grozne sanje, strašne, na pol blazen obraz se ji prikazuje in nekaj težkega ji lega na prsa, jo duši in davi. Razume se, da tudi podnevi ne najde počitka in miru, vrhu tega pa se je pred majhnimi prostori lotila neodoljiv strah. Zateče se k zdravniku. Z bodrilno besedo in vztrajnostjo je ta telom štirinajst tako-le razbral položaj: Doma ima telo, ki ni povsem normalna. Pred davnimi leti, ko je bila še majhno dekletce, je z nekaj starejšo teto sama spala v sobi. Naenkrat začuti neki pritisk na prsa in vrat, prebudi se in nad seboj zagleda strašni idijotski tetin obraz. Zakriči. Noro dekle ji maši usta in ji zagrozi, naj nikomur ničesar ne pove. Otrok je molčal in polagoma je ta dogodek v zavestnem spominu splahnel. Po letih pa se je v nerazumljeni in strašni obliki pričel vračati v njeno zavest in jo vznemirjal. S tem, da se je potem psihoanalize izločil iz podzavesti, je bolnica ozdravela.

Psihoanalize Freud ni ustvaril — ona je stara kakor človek — pač pa jo je odkril kot znanstveno metodo in jo spravil v sistem. Vsak inteligenten človek je kolikor toliko psihoanalitik. V medicini in tudi v pedagogiki pa pomenijo Freudova odkritja velik napredek.

¹ Dobro kritiko tega »panseksualističnega« nazora podaja znani Spranger v svoji »Psychologie des Jugendalters«, 1925, 6. poglavje: Der Zusammenhang von Erotik und Sexualität, str. 128—139.

iz starodavnih grobnic.

prenašajo dragocene najdenine v egiptovski narodni muzej. Na sliki vidimo kako prenašajo faraonovo krsto z vojaškim spremstvom.

Gospodarstvo

Bilanca Narodne banke.

V inseratnem delu belgrajskih listov smo čitali te dni bilanco Narodne banke. Ker je Narodna banka notni institut, ki je važen za celo državo, prinašamo bilanco za l. 1925. (v oklepaju navajamo postavke za leto 1924. in 1923. in sicer vse v tisočih dinarjev).

Bilanca.

Aktiva: gotovina 1.391 (5.370—4.638), zlato in srebro 93.428 (89.816—86.114), inozemski korespondenti 365.634 (379.905 do 348.067), menični portefeulle 1.207.926 (1.289.283 do 1.333.714), lombard 163.266 (205.711—189.966), državni dolg 4.466.585 (4.520.686), bančni fond 11.300 (9.242), penkovana denarja 27.234, kurzna diferenca po 8.125, nepremičnine 74.018 (47.539—29.309), inventar 3.667 (3.029—2.354), depoji 37.241 (35.751—40.309), kontokorentni depoji in kavcije 4.723.367 (4.640.939—4.459.196), drž. domene 2.138.377 (2.138.377—2.138.377), depokovanega denarja 27.234, furzna diferenca po kupljenih raznih devizah 728.674 (595.451 do 211.400), skupaj aktiva 14.053.634 (13.969.906 do 13.383.594).

Pasiva: vplačan kapital 28.290 (25.466 do 22.148), bankovci v obtoku 6.062.684 (6.001.504—5.790.241), državne terjatve 388.138 (367.963 do 455.378), kontokorent 491.051 (629.579—366.983), fond: rezervni 7.282 (5.833 do 5.311), ačija (za kupovanja zlata) 75.906 (63.469—49.136), za popolnitev dividende 15.938 (13.486—7.644), za amortizacijo nepremičnin 13.414 (8.088—6.243), za amortizacijo inventarja 2.108 (1.504), fond za zidanje skladišča 1.836 (1.336—1.106), fond za pomoč poljedelstvu 334 (185), za pomoč poljedelski književnosti 180 (156), pokojninski sklad bančnega osebja 11.528 (8.841—7.634), neizplačana dividenda 1.676 (1.838—1.723), depoji 37.241 (35.751—40.309), konto korentni depoji in kavcije 4.723.367 (4.640.939—4.459.159), državne domene 2.138.377 (2.138.377 do 2.138.377) taničime 3.789 (3.508—4.238), čisti dobiček za dividende 23.746 (21.985 do 26.558), skupaj 14.053.634 (13.969.906—13.383.594).

Račun zgbue in dobička

Dobiček: lombardne obresti 10.723 (9.529—8.037), menične obresti 62.746 (75.841 do 82.119), obresti od drž. posojil 9.233 (9.380 do 6.699), ra no 18.254 (2.737—2.268); skupaj 100.957 (97.487—99.123); izguba: splošni stroški 31.567 (30.424 do 26.953), dubioza 1.161 (7.118—1.536), taničime 3.789 (3.508), odpisi 5.074 (1.474—4.238), drž. delež na dobičku 35.619 (32.978—30.837), čisti dobiček 23.746 (21.985—26.558), skupaj 100.957 (97.487—99.123).

Reorganizacija prodaje trboveljskega premoaga. Zagrebški listi poročajo o tem: »V zvezi s prejšnjimi vestmi in poročili o novem načinu prodaje trboveljskega premoaga, poročamo danes, da je naredila Trboveljska premogokopna družba v resnici nov velepotezen načrt za prodajo premoaga, s katerim bo doseženo dvoje: Prvič se bo pocenil premoag vsled večje razprodajne možnosti in s tem zvezanega večjega konsumsa. S tem bo zmanjšana cena premoaga, ki bo tako konsumentom ceneje na razpolago. Drugič bo z novim načrtom poenostavljena organizacija razprodaje, ki je bila doslej pri naših večjih premogokopnih podjetjih, posebno pri Trboveljski premogokopni družbi, precej zamotana in različna. Doslej je namreč obstajalo več teh organizacij, ki so v poprečnatni dobi bile le pomožne in med seboj popolnoma neodvisne, in v vsem svojem ustroju niso mogle primereno razviti svojega dela. S tega stališča je torej novo organizacijo prodaje trboveljskega premoaga pozdravljati, ker ustreza tako potrebam prebivalstva kakor tudi načelom go-

spodarske koncentracije v enaki meri. — Če bo res tako, bomo še videli.

Uradni kurzi za februar. Iz Belgrada poročajo, da je finančno ministrstvo odredilo za mesec februar sledeče uradne kurze: napoleonor Din 218, turška lira 246, angl. funt 274, dolar 56.40, kanadski dolar 56.15, nemška marka 13.42, poljski zlat 7.75, šiling 7.94, 100 francoskih frankov 212, 100 švicarskih frankov 1090, 100 lir 277, 100 belg. frankov 255, 100 hol. goldinarjev 2.265, 100 rom. lejev 25, 100 bolg. levov 40, 100 danskih kron 1.404, 100 švedskih kron 1.505 100 norveških kron 1.147, 100 španskih pezet 801, 100 grških draham 75, 100 Kč 167, milijon madžarskih kron 790.

Zvišanje cen sladkorja. Iz Belgrada poročajo, da je sladkorni kartel dne 20. t. m. zvišal cene sladkorja za 10 par pri kg. To povišanje cene razlagajo s čvrsto tendenco na tujih tržiščih, ker so prišle slabe vesti iz Kube. — Pri nas so vse tvornice zaključile kampanjo in strokovnjaki cenijo produkcijo na približno 50.000 ton.

Borza

Dne 25. januarja 1926.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.41—13.51 (13.42—13.455), Italija 227.1750—229.5750 (228—228.25), London 274.125—276.125 (274.75—274.85), Newyork 56.153—56.753 (56.43—56.45), Pariz 211.30—215.30 (212—213), Praga 166.64—168.64 (167.525—167.555), Dunaj 7.9180—8.018 (7.96), Curih 10.8865—10.9065 (10.8825—10.9625), Amsterdam 22.62—22.82.

Curih. Belgrad 9.175 (9.175), Budimpešta 72.50 (72.60), Berlin 123.30 (123.30), Italija 20.90 (20.91), London 25.20 (25.17375), Newyork 518.25 (518.75), Pariz 19.35 (19.37), Praga 15.325 (15.325), Dunaj 72.90 (72.90), Bruselj 23.52 (23.52), Bukarest 2.245 (2.375), Sofija 3.55 (3.55), Atene 7.10 (7.10), Varšava 72 (72.50), Amsterdam 208 (208.12).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.535, Kodanj 176, London 34.49, Milan 28.58, Newyork 709.5, Pariz 26.46. Valute: dolarji 710.75, angleški funt 34.46, francoski frank 26.40, lira 28.52, dinar 12.5, češkoslovaška krona 20.97.

Praga. Devize: Lirr 136.55, Zagreb 59.89, Pariz 126.425, London 168.50, Newyork 33.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 77—79, vojna odškodnina 310 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 200—205, Ljublj. kreditna 210—220, Merkantilna 100—104, Slavenska 50 den., Kred. zavod 175—185, Strojne 120—125, Vevče 110 den., Stavbna 100—110, Sešir 115—120.

Zagreb. 7% invest. posoj. 76—78, agrari 44—45, vojna odškodnina 310—311, februar 286—288, Hrv. esk 120—123, Kred. 133—135, Hipobanka 64.50—65, Jugobanka 106—107, Prastredmiona 955—960, Ljublj. kreditna 210 den., Slavenska 50 d., Srpska 144—144.50, Narodna banka 4350 den., Eksploatacija 40 bl., Sečarana 395—410, Nihag 35 bl., Gu'mann 300—330, Slavex 150—155, Slavonija 42.50—43, Trbovlje 335—345, Vevče 111—120.

Dunaj. Podon-savska-jadr. 627.000, Živno 269.000, Greinitz 125.000, Kranjska Industrijska 310.000, Trbovlje 451.000, Hrv. esk. 144.000, Leykam 152.000, Avstrijske tvornice za dušik 206.000, Gutmann 900.000, Mundus 948.000, Slavonija 53.000.

Blago.

Ljubljana. Les: Hmelovke, od 6—10 m dolge, 6 cm debele, fco naklad. post. 5.50 bl., bukova drva suha, fco naklad. post. 21.50 den. — Žito in poljski pridelki: Pšenica bačka, fco vag. naklad. post. 2 vag. 310—310, zaklj. 310, pšenica banatska, fco vag. naklad. post. 2 vag. 305—305, zaklj. 305, pšenica domača, fco vag. prekmurska post. 320 bl., koruza umetno sušena, fco vag. sremška post. 150 bl., koruza, času primerno suha, fco vag. slavonska post. 5 vag. 122.50—122.50, zaklj. 122.50, koruza, času primerno suha, fco Jesenice tranz. za II. 1 vag. 165—165, zaklj. 165, koruza, času primerno suha, fco vag. naklad. post. 120 bl., koruza medijumska fco vag. medijumska post. 1 vag. 175—175, zaklj. 175, koruza drobna, fco v. prekmurska post. 175 bl., oves srbski, fco Postojna tranz. 1 vag. 220—220, zaklj. 220, ječmen 66—67, par. Ljubljana 235 bl., ajda domača, fco vag. prekmurska post. 265 bl., rž domača, fco vag. prekmurska post. 215 bl., proso rumeno, fco vag. prekmurska post. 215 bl., otrobi drobni, pšenični, fco vag. naklad. post. 125 bl., ječice, zlatorumene, fco vag. dol. post. 250 den. — Gradbeni material: la Portlandcement »Salona-Tour, fco v. Solin: v jutavreah po 50 kg 40 bl., v papirnatih vrečah po 50 kg 45 bl., v sodih no 150. 180. 200 kg 52.50 bl.

Iz katoliškega sveta

ČIKAŠKI KONGRES.

Poročali smo že, da je sv. oče izbral za glavni predmet razprav na kongresu »Evharištija in krščanska družina.« Na kongresu bodo pri glavni sv. maši peli Missa de Angelis, za kar se že sedaj vadi 50.000 otrok čikaških šol. Vsi otroci bodo oblečeni v belo. Pričakujejo 2.000.000 udeležencev.

NAVODILA FRANČOSKIM KATOLIKOM ZA L. 1926.

Predsednik narodne katoliške federacije general Castelneau je razposlal na vse katoliške organizacije in delovne člane proglas, kjer podaja smernice aktivnosti za letošnje leto. Povzemimo v par besedah:

V preteklem letu so se katoliške moči zelo povzdignile in okrepile. Tudi uspehi, ki so jih katoliki dosegli, so vsaj momentano precejšni. Poslaništvo pri Vatikanu je ostalo le, ker so bili katoliki tako agilni. Svoječasno se je pričel silen boj zoper nekatere kongregacije, pa so še ostale vsaj začasno. Framasoni so hoteli ustavo Alzacije-Lorene kar pogaziti, a jo morajo še vedno upoštevati in spoštovati. Ti in drugi uspehi navdajajo katolike z velikim upanjem v bodočnost.

Borili se bodo v prihodnjem letu predvsem za to, da dosežejo redovnikom in redovnicam pravico do poučevanja, da se torej ukinejo pristranski zakoni iz l. 1901. in 1904., po katerih nimajo redovi niti pravice do obstopa, Borili se je treba predvsem zoper zahtevo framasonstva, ki si hoče šolstvo čisto monopolizirati; vsaj duš nedolžnih otrok nikakor ne smejo dobiti v svojo brezbožno sužnost. Cerkev je dušni blagor svojih vernih vedno neizprosno zastopala in tako tudi sedaj zahtev nadzorstvo pri pouku zase.

• Revolucionarni duh 80.000 učiteljev, ki so se zadnji čas združili v neki komunistični or-

ganizaciji, zahteva v šolskih zadevah še podvojene prevrednosti.

Prav tako važna in nujna pa je tudi skrb za to, da se uvede v vseh deželah zopet v družino pravo katoliško življenje in se upostavijo zapravljenе verske tradicije.

RAZMAH MISIJSKEGA DELA.

Najvažnejša misijonska organizacija je brez dvoma Družba sv. apostola Petra, ki ima v prvi vrsti namen, da vzgoji domači duhovniški naraščaj med narodi, med katerimi katoliške cerkev izvršuje svoj misijonski poklic. Ta družba razvija silno energijo ki naj zlasti zajame misijonske pokrajine Indijo, Korejo, Afriko in Oceanijo. Pobuda za ta velevažni misijonski pokret je izšla iz Normandije. Utemeljiteljica tega društva, ki druži v svoji sredini najjagilnejše misijonske delavce in katerega tajnik je znani kardinal van Rossum, je bila gospa Stefaniya Cottin, ki je v svoji brezmajni vnemi za povzdigo misijonskih poklicev v poganskih deželah zbrala okrog sebe še veliko plemenitih in idealnih žena. Delovanje tega društva je zavzelo široke dimenzije. Italijanski episkopat ki kaže izredno zanimanje za tozadevno delo, je združil okrog sebe celo armado mladih, idealnih ljudi, ki pomagajo pri tem velevažnem misijonskem delu; zlasti italijanska semenišča praktično udeležujejo to idejo. Nad vsem tem gibanjem pa stoji svetli oče kot moralni zaščitnik društva. S papežkim brevo je bila 24. julija 1925 proglašena sv. Teresika od deteta Jezusa za priprošnjico in zaščitnico tega društva, ki naj siplje svoj blagoslov na misijonske polje, ki ga s tolikim uspehom obdeluje Družba sv. apostola Petra. Velike vsote so se že nabrale v podporo temu misijonskemu delu. Na prvem mestu stoji Holandija, na drugem pa Belgija. Družba napreduje korak za korakom in pomaga v veliki meri reševati duše poganov.

Jos. Ile, Kočevje:

Železniška zveza Slovenije z morjem.

Koliko prerokanja je že bilo do danes o tem kako prečemo gospodarskem vprašanju Slovenije! Skoro toliko smo pisali o tej zvezi kakor o davčnih bremenih, ki tišče dnevno hujše vse naše gospodarstvo. Poklicani in nepoklicani so posežali v boj, pred vsem so se do danes odlikovali prijatelji varijante Kočevje—Lukovdol—Vrbovsko ali Klodiš-Hrovačeve zveze, ki niso zamudili ne doma ne v Belgradu, a tudi ne v Zagrebu in ne drugod, da ne bi po svoje v svojem smislu hoteli informirati v svojo korist naše javnosti.

Kot tajnik akcijskega odbora za gradnjo železnice Kočevje—Brod Moravice hočem objektivno premeteti to vojevanje in osvečiti v spominu mnoge trditve in dejanja naših nasprotnikov.

Boj, ki ga vodijo pristaši Klodiš-Hrovačeve železniške zveze Slovenije z morjem proti nam, ni resen. Stališče našega odbora je bilo od vsega početka njegovega delovanja, da naj dobi Slovenija z morjem tako zvezo, ki bo zanjo najboljša. Ko so prišli za nami s svojimi projekti gg Kavčič, Klodiš in Hrovat, jih mi nismo šli pobijati, ne — naš odbor je temeljito proučil njihove varijante in osl tudi še nadalje pri — svojem delu. Prepričani smo se, da zastopamo popolnoma in edino pravo stališče. Nasprotniki pa so se tedaj zagnali v boj z letaki in brošurami, z osebnimi napadi po časopisu in slikanjem ter opisovanjem našega projekta, kakor bi bili v Kočevju sami koristolovci, ki iščejo sebe in svoje gozdove ter hočejo za tlačeniti ponovno najmanj pol Slovenije in požreti milijarde državnega denarja.

Gre za korist Auerperga! Dobro — proutje kutaster in videli boste, da ima Auerperg s svojim veleposessvom prepredeno celo Kočevje, dasi so seveda deli ob Klodiš-Hrovatovi črtili veliko manj vredni od onih ob Musilovi. Gospodom projektantom Kočevje—Vrbovsko je kot strah zašel v kosti p. A. Kajfež — ne bojte se — ne koček njegovega posessva ne leži od Livloda dalje (4 km od Kočevja) ob Musilovi progi, medtem ko ima ob Klodiš-Hrovat-Kavčičevem »kompromis« tako v kočevskem kakor tudi v črnomeljškem okraju zelo lepe in dobro kultivirane gozdove, ki bi na vrednosti bistveno pridobili, ako bi se zidale te varijante. In tako gre ta pesem dalje, kakor da bi ne bila železnica za to tukaj, da vozi blago ter služi tudi lokalnemu prometu. Zlasti ako je ta tako velik, da sam rentira železnico! »Pa rečem ti, da mi ne rečeš, lega načela se drži g. Lušin, ki ima svojo parno žago in gozdove samo ob Klodiš-Hrovatovi železnici. On ve, kakaj se peha, samo njega prašajte!

»Ob progi Kočevje—Brod Moravice ni naro-

* Objavljamo, ne da bi se sami izrekli za ta ali oni projekt, ki tvori diskusijo med strokovnjaki. — Opomba uredništva.

da,« so kričali; »to je gozdna železnica za Auerpergove medvede in tako dalje se je glasila njihova »viza«. Nekaj desetlet nad 18.000 je direktno interesiranih prebivalcev na progi Klodiš-Hrovat, na naši pa daleč nad 27.000 — to smo kostirali in od tedaj imamo mir s tem očitkom.

Vzpon 25°/m jim je bil na poti — no glej — pa ga imajo v svoji trasi tudi oni sami in isti smeri in istem razmerju!

In pa ti preklicani predori! Najdaljši predor je pri črti Kočevje—Brod Moravice 1530 m dolg, ako bi oslalo pri Musilovem projektu, ostalih predorov je za polovico manj v dolžinah, ki zdaleka vse skupaj sešete ne dosežejo Klodiš-Hrovatovih predorov pri Knežji Lipi in pa Lovnik pri Vrbovskem kjer gre cela črta po Hrvaški sploh samo po predoru. Gosp. ing. Klodiš naj nam pojasni, kako dolgo bo gradil te predore ter kaj stane na primer 20 predorov po 800 m dolgih in kaj stane 1 predor dolg 6 km? Vsi strokovnjaki so bili do danes soglasno mnenja, da bodo stroški za predore na projektu našega akcijskega odbora v primeri z drugimi varijantami mali. Na razpolago bo na dveh mestih električna struja za vrtnje, vrhu tega pa jih vsled njihove geološke sestave tudi ne bo potreba obdizavati.

In pa plazovitost terena! Preiravanja niso nikakr čednost rešnih mož. Poslušajte, kaj je dogajalo o tem preiskava na licu mesta zunaj v terenu:

»Pokrajina, po kateri gre trasa Kočevje—Brod Moravice, spada v zgodnji trias. Ima pa tudi, oboji o na hrvaški strani, karbonske peščence in škriljence. Proga se prične na dnu kočevske doline kota 471, in se vzdigne na slovenski strani na kraško visoko planoto, povprečno 500 m nadmorske višine. Od nekoliko višje planote na hrvaški strani jo loči globoko vrezana dolina Kolpe, kota 222. Visoka planota na slovenski strani obstoji iz kraških apnenec hallstataške skupine in iz guben/tajnskih apnenec, ki so zelo čvrsti ter dajejo dober kamen za zidanje in posipanje. V te sklade segajo na kvišku iz doline Kolpe poramčeni peščenci in apneni škriljevci, ki so bolj nagnjeni k preperenju nego apnenec. Vsi predori na slovenski strani leže v apnenec.

Na hrvaški strani prevladujejo peščenci in škriljevci. Peščenci so običajno prav izvrstne kakovosti, ker so pomešani s kremenom. Pobočja na hrvaški strani so strma, iz česar sklepamo, da je skalovje trdno. Tal, ki bi se vzrajno rušila, kakršne prereže proga Zagreb—Rijeka v km 94¼ ter pri km 96—96¼ na progi Kočevje—Brod Moravice ni. Predori na hrvaški strani leže v apnenec oziroma peščenci. Na novi progi je povsod lahko dobiti dobrega kamena za zidanje, prav tako gramoza za nasip.« (Dalje.)

ler 10.7 itd. 200 m Houben 21.6, Büchner 21.6, Schüller 21.7 i. dr.

Od uspeha do uspeha hiti Rigoulot Zadnjič se pri dviganju 280 kg ni popolnoma zvrnil in mu jih niso priznali. Je pa zato par dni nato pravilno dvignil 282 kg; seveda nov svetovni rekord, že priznan, ker je bil pri dviganju navzoč tudi Rosset, predsednik Mednarodne tekoatletske zveze. Zveza je nadalje priznala kot svetovne rekorde levoročni poteg »persenika« Lincka 675 kg in že omenjeni obojoročni poteg Aeschmanna (lahka srednja teža) 101 kg ter njegov obojoročni sunek 131.5 kg. Golovo bo priznan tudi levoročni poteg Francoza Arnouta (lahka teža) 75 kg. Obenem je Arnout, natančno 66 kg težak, sunil tudi dvojno svojo težo kvišku, 132 kg, seveda ne s prostim dvigom, do prsi.

Rokoborec Jaago se nam pa nič ne dopade. To ni sportnik. Sam sebe imenuje »nepremagljivec« in je obljubil 5000 frankov francoskemu mojemu Deglaneu, če se mu eno uro upira. 115 kg je bil Jaago težak, ko je nastopil. Deglane pa 66 kg; ura je potekla, Deglane pa še zmeraj ni bil na plečih. Tako je bil Jaago hud, da je dal Deglaneu par klofut, ga je dvignil visoko v zrak in ga je vrغل med gledavce. Občinstvo je »nepremagljivec« bombardiralo z oranžami in bananami.

Med najstarejšimi sportnimi vajami sveta je boksanje; gojili so ga zlasti Grki, že pred več kot 2000 leti. Leta 450 pred Kr. je zmrgal v boksanju Theagenes, ki mu zgodovina našteje 1406 boksaških zmag. — Carpentier se bo boril z Mac Tigueom, in je vsemogočna boksaška komisija doletela, da se bo zmagovalec v tem boju moral boriti nato z Berlenbachom. — Erminio Spalla se po 15 mesečnem odmoru v boju z malo znanim Holandcem Holtkompon ni nič kaj obnesel. Borba se je končala v tretji rundi, ko je Holandec odstopil; zato, ker ga je Spalla tolkel po tilniku, kar ni dovoljeno. Erminio ni v formi, bo pa nastopil proti Tunneyu, Firpoju in Paulinu!

Ederlova je hotela lani preplavati Kanal; letos bo njen poskus ponovila druga Američanka, Wainwright (izgovori: uejnrajt). To ni kar tako; poleg vsega drugega je stvar tudi zelo draga, 2000 dolarjev. Potreben jet renér, masér, veslaški

žoln, motorni žoln, posadka v obeh, pri poskusu pa še posebna majhna ladja. Torej jako zamotan aparat.

Najbolj priljubljen nemški kolesar Valter Rütt je stopil po 25 letnem sportnem delovanju v sportni pokoj. Imenujejo ga »kralja šestih duc«. Sport ga je ohranil tako svežega in mladega, da je še lani z isto vztrajnostjo tekmoval v šestdnevni tekmi kakor leta 1907. Prvič je nastopil 27. maja 1900, 17 let star. Število njegovih uspehov naštetl je isto kakor pisati debelo knjigo. L. 1913. si je izvojeval svetovno prvenstvo; v šestdnevni dirkah vidimo njegovo ime devetkrat med zmagovalci in so mu zato dali omenjeni naslov; tudi pri lanskem 13. berlinskem šestdnevem dirkanju je zmagal, skupaj z Belgijcem Aertson. Odslej naprej bo deloval organizatorično. Zgled! — V letošnjem berlinskem šestdnevem dirkanju je zmagal par Mac Namara—Horan s 3604.64 kilometri; drugi par sta bila Rieger—Giorgetti. Kilometri zmagovalnega para so pa daleč za svetovnim rekordom, ki sta ga postavila leta 1924. Huschke in Krupkat s 4544.2 kilometrov.

V. S.

Igorček

je šel danes med angelčke. — Umrl je v ponedeljek, 25. januarja, ob 7 zvečer v krogu svojih najdražjih.

Višnja gora, 25. januarja 1926.

Zalujoči rodbniki
Omahen - Prijatelji.

Vremensko poročilo

dne 25. januarja 1926.

Kraj	Cas	Barometer	Temperatura	Rel. vlaga v %	Veter	Oblačnost	Padavine v mm
Ljubljana	7	776.4	— 9.4	83	j. jugo-zh.	¼	0
	14	775.5	— 2.8	73	jrg	¾	—
	21	777.0	— 2.2	84	jrg	¾	—
Maribor	7						megla
Zagreb	7	775.8	— 7.0	90	sev. zah.	¼	0
Belgrad	7	774.2	— 5.4	93	jrg. zah.	¾	0
Sarajevo	7	777.6	— 11.0	95	brezvetr.	¼	0
Praga	7	768.1	+ 3.0	—	z. sev. zah.	¾	0

Barometer je reduciran na morsko gladino.

Pregled vremena od 14. do 27. januarja 1926.

14. Jedro jakega pritiska se pomakne iz severne v južno Sibirijo. Zahodni del anticiklona teži osobito nad doljno Volgo (789). — Središče depresije že 3. dan na istem mestu (Corsica 750). Do danes je naraščala v obsegu, kar daje tudi pri nas povod k trajajočemu dvigavanju toplote (od — 8° do — 6°), padanju barometra in snega (Messina 18°, Atene 13°). V južnem Primorju »širokoc« z obilnim dežjem v zahodnem delu Balkana začne razsajati močan vzhodni imenovan »košava«. — Ze nekaj časa trajajoča islandska depresija doseže izredno nizino (721) ter izzove v kanalu La Manche močan, hladen veler s strani visokega tlaka Rusija — Sibirija. Mraz traja naročito v sev. vzhodni Evropi in Sibiriji. (Petrograd — 17°).

15. V Rusiji je še tlak zmiraj dovolj močan (Moskva 783). — Sredozemska depresija tudi danes v istem položaju (Livorno 750). Pojavlja se pri nas z dviganjem toplomera od — 6° do — 3°, s padanjem barometra, nadalje z dežjem ter srodo iz višinskih toplejših jugozapadnih oblakov. — Od Severnega morja se pomije proti izhodu val slabljenja zračnega tlaka, ki pa s svojim vplivom ne prihaja v poštev za naše kraje, pač pa v okrožje Baltika prinaša močne vetrove. — Oblačnost je vse-

splodna, v srednji Evropi sneži, mestoma tudi v zahodni (Madrid, Paris, London); dežuje večinoma v neposredni okolici tirenske depresije — v Italiji.

16. Najjačji pritisek v Rusiji znaša danes 778 mm. — Vsi deli tirenskega, sredjenizkega tlaka struji do našega Primorja močan jugozahodnik. Oblačno je do malih izjem (Petrograd, Barcelona) povsod; v zahodni Evropi precej snega ca do Ljubljane. V nizkih plasteh valovi od zapada hladnejši zrak.

17. Ruski anticiklon popušča dalje (v Uralu 779). — Iz severozahoda prodira nova depresija (Sille 749 v Franciji). — Tirenska poglobljena depresija (Rim 749) nagiba h Grški ter izliva ponekod močne vetrove. Snežno vreme sega do severnih delov SHS; dežuje pa v našem Primorju, obilno v srednji in južni Italiji (Firenza 30, Rim 12 mm), nadalje v odseku Pariza in Atene. V Češkoslovaški (Bratislava — 15°) in Lombardiji pritiska mraz.

18. Razdelitev pritiska v Evropi menja slabo, zato se tudi vreme v splošnem ne spreminja. — Ruski oslabljen maksimum (visok tlak) miruje (778). — Od Španije je na potu v srednjo Evropo novi maksimum, tudi njegov vpliv nam bo ojačil mraze. — Depresije, islandska in sredozemska, se

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisal Jules Verne. — Poslovenil A. D.

— Precej, gospa, in Angleži sami so morali čisto občudovati neustrašenost Novozelancev. Divjaki dobro vedo, kateri način vojskovanja jim je prikladnejši. Prežijo na majhne oddelke, vpadajo, plenijo naselbine. Generalu Cameronu ni bilo prav prijetno pri srcu, ko je moral po teh planjavah preiskati vsak grmček. Po dolgotrajnih in krvavih bojih so imeli l. 1863. Maori še vedno zelo močno postojanko ob gojenjem teku reke Vajkate. Branili so jo pripravnimi grički in tri vrste umetnih utrd. Zreci so proglasili za vse maorske redove sveto vojsko za rodno grudo in jih podžigali, naj iztrebijo »pakeke«, to se pravi belokožce. Pod zastavo generala Camerona se je zbralo tritisoč mož, ki niso mislili prizanašati Maorom, odkar so tako nečloveško kruto ubili stotnika Sprenta. Nato so prišle bitke za bitko, druga bolj krvava od druge. Nekateri so trajale celih dvanajst ur, ne da bi se Maori umeknili evropskim topovom.

Divje pleme Vajkatov pod poveljstvom Williama Thompsona je tvorilo vedno jedro svobodoljubne vojske. Ta domači vojskovodja je imel spočetka do dvatisoč petsto borcev, pozneje pa že osem tisoč. Na pomoč so mu prihiteli tudi podaniki Songija in He-kija, dveh mogočih poglavarjev. Tudi maorske žene niso hotele zaostajati za mošči v tej sveti vojski za očetnjava. Prenašale so hkrati z borci strahovite napore. Pa kaj hočete, pravica ni še zmaga. Po krvavih bojih se je generalu Cameronu ali pravzaprav njegovim topovom posrečilo, da so zasedli pokrajino Vajkato, ki so jo našli prazno in zapuščeno, zakaj Maori so se jim izmuznili na vse strani. Tu so bili Evropejci priče neverjetnih junaštev. Štiristo Maorov.

zaprtih v trdnjavi Orakan, obleganih po tisočeri Angležih pod poveljstvom brigadirja generala Careya, je bilo že dolgo časa brez vode, brez živeža, a podati se niso hoteli. Nato so si nekega dne pri belem dnevu utrli pot skozi 40. polk in se rešili v močvirja, potem ko so bili prizadejali Angležem težke izgube.

— Ali je zasedba dežele Vajkate napravila konec krvavim bojem? je vprašal John Mangles.

— Ne, prijatelj, je odgovoril Paganel. Angleži so se odločili, da napadejo deželo Taranaki. Oblegati so hoteli Malajtavo, trdnjavo in glavni stan Williama Thompsona. Res so jo zavzeli, toda šele po ogromnih izgubah. Takrat, ko sem se odpravljal iz Pariza, sem še čital, da sta guverner in general sprejela odposlanstvo plemena Taranaga in mu obljubila, da bodo smeli obdržati tri četrtine svoje zemlje. Namigovali so tudi, da se misli glavni voditelj vstaie, William Thompson, podati Angležem. Teda časniki, ki sem jih čital v Avstraliji, niso potrdili teh vesti. Nasprotno, po njihovih poročilih je verjetno, da so se prav sedaj začeli upirati s podvojeno žilavostjo.

— In po vašem mnenju, gospod Paganel, je dejal Glenarvan, se vrši ta borba v provincih Taranaki in Auckland.

— Mislim vsaj.

— Torej v provinci, kamor nas je zanesla nesrečna Makarija?

— Da, baš v njej. Stopili smo na suho par milj nad pristanom Kawhia, kjer gotovo še sedaj plapolata narodna zastava Maorov.

— Torej bi bilo pametno, da se podamo na pot proti severu, je zaključil Glenarvan.

— Zares, najpametnejše, je dejal Paganel. Novozelanci so vsi divji na Evropejce in posebno na Angleže. Glejmo torej, da jim ne pridemo v roke.

— Mogoče srečamo oddelke evropskih čet? so

je tolažila gospa Helena. To bi bilo zares zaželeno srečanje.

— Mogoče, gospa, ji je odgovoril zemljepisec, toda dosti upanja nimam. Manjši oddelki ne hodijo radi sami po teh nevarnih krajih, kjer najmanjši grm, najšibkejšo drevo lahko skriva spretnega strelca. Zato raje ne računam na oddelke štiridesetega polka. Pač pa je na obali, ob kateri bomo hodili, nekaj misijonskih krajev. Tako bomo hodili polagoma od ene postaje do druge, dokler ne pridemo v Auckland. Upam celo, da pridemo na pot, ki je po njej hodil gospod von Hochstetter, ka je zasledoval tek reke Vajkate.

— Ali je bil to tudi eden izmed potnikov, gospod Paganel? je vprašal Robert Grant.

— Seveda, dečko moj, bil je član znanstvene ekspedicije, ki se je podala na avstrijski fregati Novari na popotovanje okoli sveta l. 1858.

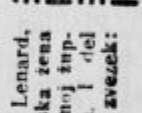
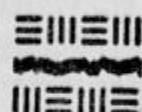
— Gospod Paganel, je nadaljeval Robert, ki so se mu kar oči zasvetile, kadar je napeljal pogovor na slavna dela, ali je imela tudi Nova Zelandija tako slavne raziskovalce kakor sta bila Burke in Stuart v Avstraliji?

— Nekaj jih je že bilo, Robert, kakor na primer doktor Hooker, profesor Brizard, naravoslovca Dieffenbach in Julij Haast; toda čeprav jih je nekaj od njih plačalo s smrtjo svojo strast za iskanje, vendar niso niti od daleč tako slavni kakor avstralski ali afričanski popotniki...

»Pa bi mi vedeli kaj povedati o njih? je vprašal znova radovedni Robert.

— I seveda! In ker vidim, da bi rad vedel toliko kakor jaz, ti hočem tudi povedati.

— Hvala lepa, vas že poslušamo, gospod Paganel, se je vmešala Glenarvanova gospa. Saj ne bo prvič, da nas je slabo vreme prisililo, da slišimo kaj novega in zanimivega. Govorite glasno, gospod Paganel, da slišimo vsi, ne samo mali radovednež.

PRIPOROČAMO »Cirklov« knjižnico v Mariboru 2 zvezek: dr. Lenard, »Jugoslovanski Piemont«; 7 Din. — 3 zvezek: dr. Lenard, »Slovenska zena v dobi naređnega preporod«; 10 Din. — 4 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 5 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 6 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 7 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 8 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 9 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 10 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 11 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 12 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 13 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 14 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 15 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 16 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 17 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 18 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 19 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 20 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 21 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 22 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 23 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 24 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 25 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 26 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 27 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 28 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 29 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 30 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 31 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 32 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 33 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 34 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 35 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 36 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 37 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 38 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 39 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 40 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 41 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 42 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 43 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 44 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 45 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 46 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 47 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 48 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 49 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 50 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 51 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 52 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 53 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 54 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 55 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 56 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 57 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 58 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 59 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 60 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 61 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 62 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 63 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 64 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 65 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 66 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 67 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 68 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 69 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 70 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 71 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 72 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 73 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 74 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 75 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 76 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 77 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 78 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 79 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 80 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 81 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 82 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 83 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 84 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 85 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 86 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 87 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 88 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 89 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 90 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 91 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 92 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 93 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 94 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 95 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 96 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 97 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 98 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 99 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 100 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 101 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 102 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 103 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 104 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 105 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 106 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 107 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 108 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 109 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 110 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 111 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 112 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 113 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 114 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 115 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 116 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 117 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 118 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 119 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 120 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 121 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 122 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 123 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 124 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 125 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 126 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 127 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 128 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 129 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 130 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 131 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 132 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 133 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 134 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 135 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 136 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 137 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 138 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 139 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 140 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 141 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 142 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 143 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 144 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 145 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 146 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 147 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 148 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 149 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 150 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 151 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 152 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 153 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 154 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 155 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 156 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 157 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 158 zvezek: »Moj stari in moj šep«; 8 Din. — 159 zvezek: »Moj stari in moj šep«;

polnita (London 752 včeraj, 760 danes, Rim 749 včeraj, 754 danes). Razlike med zračnimi tlaki so manjše in vetrovi radi tega slabše. — Povsod je oblačno, sneg pada krog Danske, mestoma tudi pri nas; dežilo je v Curihi, Parizu, na Malti. Mrzel val občutljivo najbolj v Lombardiji (—18°).

19. Visoka tlaka v severovzhodni (779) in jugozapadni Evropi se držita. — Iz severozahoda pluje nova depresija (742), pojavlja se krog Škotske z jako močnimi vetrovi in dežjem. Od nje prodira za mrzlo plastjo tople val širom Francije (Pariz 1° danes, včeraj 0°); v Italiji so nastopile močne nevihte. — Mrzel val — posebno občutljiv razen v Lombardiji tudi v Burgenlandu — znižuje v SHS toploto ob porastu barometra. Oblačnost traja, nekatere dele pokriva zopet megla; vedro je le malokje. V srednji Evropi sneži, tudi v Parizu in Brestu dežuje.

20. Razlike pritiskov zopet zmanjšane (uralski maksimum 776, španski 767). — Sredozemska depresija je danes manj izrazita, medtem se pa snuje nad Črnim morjem nova, z močnimi vetrovi. — Vpliv severozahodnega minima (= nizki tlak, depresija) nekoliko popustil. — Vobče je vreme oblačno, pri nas tudi megleno. Sneži od južne Nemčije do Poljske; dežuje v bližini Sibenika, Tarenta in na Malti. Mrz v Lombardiji traja. Pri nas se je znižala včerajšnja toplota od —3 na —6.

21. Severozahodna depresija oživela z jakimi vetrovi na Angleškem. — Razlike zračnih tlakov so v ostali Evropi zopet manjše, radi tega tudi vetrovi slabše. Vreme skoraj povsod oblačno ali megleno. Sneg še pada v Nemčiji, na Češkem in Poljskem, dež pa na Angleškem in našem južnem Primorju. Vseled vpliva lombardskega mrzlega vala se je ohladil zrak do Črne gore (Mostar —1).

Pregled toplote v gorenji dobi:

Spilbergi	—	—	—	—	—21	—28	—33	—32
Moskva	—16	—17	—	—19	—10	—	—	—
Varšava	—5	—2	—8	—4	—7	—6	—9	—8
Odesa	—3	—	—1	—3	—4	—1	—	—6
Budimpešta	—1	—2	—1	—7	—4	—4	—8	—4
München	—10	—5	—12	—	—5	—	—4	—2
Berlin	—10	—2	—	—	—8	—	—5	—6
Seydisfjord (Island)	—	—3	0	4	—	0	0	0
London	—	—1	—4	1	2	8	2	2
Lyon	—9	—7	—	—5	2	1	0	—3
Madrid	—	—5	—5	—	—	—	5	7
Messina	18	—	11	10	—	8	—	12
Rim	—	14	2	8	5	0	4	—1
Benetke	—	2	—1	—1	—1	—1	—8	—
Atene	13	14	13	10	7	5	8	10
Sofija	—2	1	3	—	—1	—	—4	—2
Aleksandria	—	11	—	14	11	13	15	—

Barvne trakove, ogljeni-, povoščeni-, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Selenburgova ulica 6/1 Telefon štev. 950

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsake beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

SIVILJA za staro in novo perilo se priporoča na dom. Ponudbe upravi lista pod: »Sivilja« 555.

HLAPEC neoženjen, zanesljiv in trezen, se sprejme takoj v lesno trgovino v Beogradu. — Plača mesečno 1400 Din in prosto stanovanje. Ponudbe je poslati na A. TEVŽ, trg., Gornji Grad. 529

KMEČKI FANT pošten, marljiv, trezen, želi k dobremu trgovcu mešane stroke, najraje v Krškem ali novomeškem okraju. Vešč je slov. in hrv. v govoru in pisavi ter računstva. Nastop po dogovoru. Ponudbe pod »Postenost« 539 upravi.

FRAN ŠTUPICA, notar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah — sprejme **NOTARSKEGA KANDIDATA** tudi začelnika, le z dobrimi ambicijami. Plača po dogovoru. — Ponudbe naravnost. 541

Izurjen krojač gre šivat na dom proti malemu plačilu. Ponudbe upravi pod »Modno« 553

Dve GOSPODIČNI se sprejmeta na hrano in stanovanje. Cena 750 Din. — Naslov v upravi lista pod štev. 554.

Zelo dobičkanosno ZASTOPSTVO oddaja velika inozemska trdka agentom, zastopnikom itd. — Dopise pod: »Ohne Kapital und Vorkenntnisse« na Piras A. G., Praga, Jindřišská št. 18, CSR 483

Carin. deklarant z daljšo prakso v kolonijalni stroki, se sprejme v večjo importno trgovino v Ljubljani. — Ponudbe pod: »Import« štev. 428 na upravo »Slovenca«.

Pletilne STROJE 8/20, 8/35, 11/30 poceni naprodaj. — Kamnik. Šutna 33. 556

Blagajničarka (ZACETNICA) solidna, iz boljše hiše, se sprejme takoj v prvovrstno hotel-sko restavracijo. Hrana, stanovanje v hiši; plača dobra. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 508.

Kupi se in plača takoj v Ljubljani, predmestju ali na periferiji čedna enonadstropna, eno- ali dvodružinska

HIŠA ali VILA z vpeljano elektriko in vodovodom ter obširnimi vrtom in po pogodbi prostim stanovanjem. — Ponudbe pod: »TAKOJE« št. 538 na upravo lista.

KLAVIRJI! Tovarna klavirjev in založba prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugaševanje in popravila za Glasb. Matice, konservatorij in za druge institucije se izvršujejo od moje trdke. — Točna postrežba, zmerne cene tudi na obroke. — Izdelovalec klavirjev R. WARBIK — Ljubljana, Hilsnerjeva ulica 5/L.

Inserirajte V 'Slovenca'!

Majhno POSESTVO dobičkanosno, pri Sevnici ob Savi, 15 min. od postaje: 2 vinograde, gozd, njive, travniki, zasajeni s sadjem plem. vrst, napredaj. — Naslov in natančna pojasnila daje A. Šramelj, žel. in pos., Sevnica o. S.

PERJE! kokošje, purje, račje, gosje in gosji PUH, prodaja in razpošilja po najnižji ceni **E. VAJDA** Čakovec, Medjimurje

Odda se takoj v najem v novozgrajeni enonadstropni hiši, cirka 12 km od Ljubljane, v prometnem kraju, več lepih prostorov, primerni za trgovino ali obrt, in več stanovanj. — Poizve se v upravi lista pod št. 445

LOKAL se daje v najem pod zelo ugodnimi pogoji ali pa se išče kompanjona na zelo prometnem mestu v Ljubljani. — Naslov pove uprava lista pod št. 493.

Kuhinjsko emalirano posodo vseh vrst in dr. potrebščine, dobite najceneje pri trdki: A. VICEL, Maribor, Glavni trg št. 5.

V Mariboru kupujem staro umet. zobovje 26. in 27. januarja 1926 hotel »CRNI OREL« — soba št. 12. 554

Wertheim BLAGAJNO VEČJO, kupim takoj. Ponudbe na **GOLEBIEWSKI LJUBLJANA.**

Izjava. Podpisani izjavljam, da ne pripoznam več Franca ZUPANA kot rodnega brata. Zupanc Alojz, strugar drž. železn.

IZJAVA. Podpisani preklicujem vse, kar sem meseca decembra 1925 žaljevega govoril o Alojzu Zupancu pri železniški direkciji in proti stražniku Karolu Steinerju. Priznam, da je moja obdolžitve, da bi bil Alojz Zupanc kradel pri železnici in zastrupil nekoč neko žensko, popolnoma neutemeljena in neresnična in brez vsake dejanske podlage. Ljubljana, 22. I. 1926. Zupan Franc, šofer.

DRVA - ČEBIN Wolfova ulica 1111. — Telefon 50

Večjo množico cepanih, meter dolgih BUKOVH DRV imam naprodaj. Cena se izve pri lastniku Josip Kolečnik, pošta Brezno

Hočevarjeva aromatična železn. tinktura priznana najboljša zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost vsake vrste. Vir moči za odrasle in otroke. Ne kvari zob! Polilitrska steklenica 20 Din. Za uspešno zdravljenje je porabili 3 stekl. Izdeluje in razpošilja samo lekarna HOČEVAR, Vrhnika 23. 417

Zelo dobro vpeljana in izvrstno vspevajoča

gostilna v Mariboru se radi bolezn lastnika takoj prodaja ali odda v najem. Samo resni reflektanti z gotovino naj naj se obrnejo na Oglasi zavod Kovačič, Maribor Slomškov trg 16. 194

40% popusta 40%
Elektro-motorji
elektr. lestenci, svetilke (ampel), žarnice, radio-aparate in materijal
Elektro-Company
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

Kdo da več za priporočilo svoje trdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje česte večje škode.

Mednarodni velesejem v Budimpešti od 17. do 26. aprila prirejen od Budimpeštanske trgovske in obrtniške komore
Skladišče prosto carine Polajšave pri prevozu, potniških vozniških listkih in vizumu — Centralni biro: Budapest V., Szemere 6 Generalni zastopnik: Dr. Szilágyi Geza, Beograd, Strahinica Bana 43/a

Vsem sorodnikom in znancem sporočam žalostno vest, da so naš skrbni ata
Matevž Šušteršič
danes zvečer ob 9. uri umrl, prevideni s svetimi zakramenti, v 79. letu starosti.
Pogreb bo v ponedeljek ob 9. uri dopoldne v Selcih.
Spominjajte se jih v molitvi!
Selca - Horjul, dne 22. januarja 1926.
V imenu vseh:
FRANC, sin — župnik.

Išče se perfekten vrtnar
za grajski vrt, predvsem večak za cvetlice in zelenjavo. Prednost imajo oženjeni brez otrok, srednje starosti, ki znajo nemški. — Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava (elektrika) ter druge ugodnosti. Stalno doživljensko mesto. Plača po dogovoru. — **NASTOP ČIMPREJ.** — Ponudbe z navedbo starosti in kratkim opisom dosedanjih služb pod: »Perfekten vrtnar« štev. 438 na upravo »Slovenca«.

Podizanje dve zgrade za stanovanje i četiri četvoro-struke sporedne zgrade na stanici Brod.

Direkcija Državnih Železnica u Subotici na temelju rešenja Generalne Direkcije Državnih Železnica G. O. Br. 4257 od 4. novembra 1925. godine i u smislu članova 86—98. Zakona o Drž. Računov. raspisuje na dan 25. februara 1926. godine prvu ofertalnu licitacijo za izvršenje zemljanih, zidarskih, tesačkih, limarskih, stolarskih, staklarskih, mazalačkih, farbarskih, pečarskih, tapetarskih i vodovodnih radova oko podizanja dve zgrade za stanovanje sa osam stanova i četiri četvoro-struke sporedne zgrade na stanici Brod.

Kaucija od 5 % ponudene sume za naše, odnosno 10 % za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih Železnica u moneti predviđenoj po čl. 88. Zakona o Državnom računovodstvu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije.

Propisno taksirane ponude u zapečaćenom zavoju sa oznakom spolja: »Ponuda za izvršenje zemljanih, zidarskih, tesarskih, li-marskih, stolarskih, staklarskih, mazalačkih, farbarskih, pečarskih, tapetarskih i vodovodnih radova oko podizanja dve zgrade za stanovanje sa osam stanova i četiri četvoro-struke sporedne zgrade na stanici Brod od ponudara N. N.« predaju se najkasnije do 11 časova Građevinskom Odeljenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika br. 9. II. sprat, vrata br. 9.).

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička preduzeća, koja podnesu uverenje o prijavi preduzimačke radnje za ovu godinu, kao i uverenje o tome da su platila porez za tekuće tromesečje.

Zastupnici ponuđača pripustiće se licitaciji, ako imaju pismeno punomoćje da ih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi, obrazac ponude, predračuna troškova i ugovora, opšte i tehnički uslovi mogu se videti i po ceni od 50 Din nabaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Građevinskom Odeljenju Direkcije.

Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

Iz Direkcije Državnih Železnica u Subotici Br. 48.652/1925.

Sorodnikom, prijateljem in znancem najmanjamo prebridko vest, da se je prečastiti gospod
Dr. Josip M. Kržišnik
dekan v Trnovem pri Bistrici
po kratki bolezni v petek dne 22. januarja ob 6 zvečer, v 61. letu starosti nasadoma preselil v večnost.
Pogreb bo v ponedeljek 25. januarja na grobišče pri Sv. Petru v Trnovem ob 10. uri dopoldne.
Blagopokojnika priporočamo v molitev.
Trnovo, dne 22. januarja 1926.
Franciška Kržišnik, mati.
Franc in Janez, brata. — Franciška Krek roj. Kržišnik, Marija Tavcar roj. Kržišnik, in Minka, sestre.

Potrt Vam naznanjam, sobratje, da je dne 22. januarja umrl
Dr. Josip M. Kržišnik
dekan v Trnovem pri Bistrici.
Pogreb bo 25. januarja ob 10. dopoldne.
Težke so take žrtve. — Spominjajmo se ga v molitvi.
Trnovo, dne 22. januarja 1926.
Rafael Morel,
kaplan.